

Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 12 ta' Ġunju 2018
(OR. en)

9929/18

Fajl Interistituzzjonali:
2018/0232 (COD)

UD 119
ENFOCUSTOM 122
MI 445
COMER 54
TRANS 253
ECOFIN 594
CODEC 1012

PROPOSTA

minn:	Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmat mis-Sur Jordi AYET PUIGARNAU, Direttur
lil:	Is-Sur Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2018) 442 final
Sugġett:	Proposta għal REGOLAMENTO TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL li jistabbilixxi l-programm "Dwana" għall-kooperazzjoni fil-qasam tad-dwana

Id-delegazzjonijiet għandhom isibu mehmuz id-dokument COM(2018) 442 final.

Mehmuz: COM(2018) 442 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 8.6.2018
COM(2018) 442 final

2018/0232 (COD)

Proposta għal

REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

li jistabbilixxi l-programm “Dwana” għall-kooperazzjoni fil-qasam tad-dwana

{SEC(2018) 295 final} - {SWD(2018) 321 final} - {SWD(2018) 322 final}

MEMORANDUM TA' SPJEGAZZJONI

1. KUNTEST TAL-PROPOSTA

Fit-2 ta' Mejju 2018, il-Kummissjoni adottat pakkett dwar il-Qafas Finanzjarju Pluriennali li jmiss għall-perjodu 2021-2027¹. Il-Kummissjoni pproponiet baġit ġdid, modern u għal żmien twil, strettament orjentat lejn il-projoritajiet politiċi tal-Unjoni ta' 27. Il-baġit propost iwahhad l-istrumenti l-ġodda mal-programmi modernizzati biex jintlaħqu b'mod effiċjenti l-prijoritajiet tal-Unjoni. Filwaqt li tibni fuq dawk is-sisien, il-Kummissjoni qed tippromovi programm Dwana ġdid taħt l-intestatura tal-baġit "Suq Uniku, Innovazzjoni u Digitali". Dan il-programm se jappoġġa l-hidma u l-kooperazzjoni bejn l-awtoritajiet doganali kif deskritti fil-Komunikazzjoni li takkumpanja l-proposta dwar il-Qafas Finanzjarju Pluriennali².

Din il-proposta tippredvi data ta' applikazzjoni mill-1 ta' Jannar 2021 u hija pprezentata għal Unjoni ta' 27 Stat Membru, b'konformità man-notifika mir-Renju Unit dwar l-intenzjoni tiegħu li jirtira mill-Unjoni Ewropea u l-Euratom abbażi tal-Artikolu 50 tat-Trattat tal-Unjoni Ewropea li waslet għand il-Kunsill Ewropew fid-29 ta' Marzu 2017.

• Raġunijiet u għanijiet tal-proposta

Għal 50 sena, l-unjoni doganali kienet eżempju sinifikanti ta' integrazzjoni b'suċċess fl-UE. Din hija waħda mill-ftit oqsma ta' kompetenza esklużiva tal-UE li mingħajrha l-eliminazzjoni tal-fruntieri interni ma kinitx tkun possibbli. L-UE hija l-akbar blokk kummerċjali fid-dinja u għandha sehem ta' 15 % tal-kummerċ globali totali. L-għadd totali ta' dikjarazzjonijiet doganali baqa' jikber b'mod kostanti matul l-aħħar hames snin, fejn lahaq il-livell ta' 313-il miljun fl-2016 jew 10 dikjarazzjonijiet kull sekonda, fejn 98 % tad-dikjarazzjonijiet doganali jsiru b'mod elettroniku.

Id-dwana tghin tissalvagwardja l-interessi finanzjarji tal-Unjoni u tal-Istati Membri u, fir-rwol tagħha bħala l-gwardjan tal-fruntiera esterna tal-UE għall-oġġetti, tghin tipprotegi wkoll il-pubbliku kontra t-theddid terroristiku, għas-saħħa, ambjentali u theddid ieħor. Id-dwana tapplika lista ta' aktar minn 60 leġiżlazzjoni mhux doganali relatati, fost l-oħrajn, mal-oġġetti b'użu doppju, l-armi tan-nar, il-prekursuri tad-droga, il-moviment tal-flus kontanti, id-drittijiet tal-proprjetà intellettuali, is-saħħa pubblika, is-sigurtà tal-prodotti u l-protezzjoni tal-konsumatur, il-protezzjoni tal-hajja selvaġġa u tal-ambjent. L-awtoritajiet doganali għandhom ukoll rwol kruċjali biex jiżguraw l-integrità tal-katina tal-provvista u jipprevjenu lill-organizzazzjonijiet terroristiċi milli jcaqilqu liberament il-fondi tagħhom. Is-Sistema ta' Kontroll tal-Importazzjoni 2 (ICS2) tal-futur għall-ġestjoni tar-riskju doganali se tikkontribwixxi b'mod deċiżiv għas-sigurtà tal-Unjoni, taċ-ċittadini u tan-negozji tagħha. Barra minn hekk, sfidi ġodda li jirrizultaw permezz ta' teknoloġiji (digitalizzazzjoni, konnettività, Internet tal-oġġetti, katina ta' blokk ta' tranżazzjonijiet) u mudelli kummerċjali (kummerċ elettroniku, ottimizzazzjoni tal-katina tal-provvista) li jinbidlu malajr, mezzi finanzjarji pubbliċi mnaqqsa, volumi dejjem akbar ta' kummerċ globali u kriminalità transnazzjonali u theddid għas-sigurtà persistenti, iżidu b'mod kostanti l-pressjoni biex titjieb il-prestazzjoni tal-unjoni doganali u jitwessa' l-kamp ta' applikazzjoni tal-kompiti li għandhom jitwettqu mill-amministrazzjonijiet doganali.

Mill-2016, il-Kodiċi Doganali tal-Unjoni huwa l-qafas doganali legali l-ġdid. L-għanijiet ewlenin tal-Kodiċi Doganali tal-Unjoni huma t-tmiem ta' proċeduri bbażati fuq il-karti, id-digitalizzazzjoni tal-interazzjonijiet bejn il-kummerċ u d-dwana kif ukoll it-tisħiħ tal-ġestjoni

¹ COM(2018) 322 final

² COM(2018) 321 final

tar-riskju bl-għan li tiġi antiċipata l-informazzjoni dwar il-merkanzija. Għaldaqstant, il-Kodiċi Doganali tal-Unjoni nieda proġett enormi ta' diġitalizzazzjoni fejn se jkun hemm 17-il sistema elettronika differenti li fil-parti l-kbira tagħhom għandhom ikunu fis-seħh sal-2020. Xi sistemi se jitniedu gradwalment sal-2025. Dawn is-sistemi elettronici jolqtu l-proċeduri doganali kollha u għaldaqstant se jkunu fil-qalba tal-funzjonament tal-unjoni doganali. Meta jiġi implementat bis-siġh, il-Kodiċi Doganali tal-Unjoni se jsaħħaħ il-kompetittività tan-negozji Ewropej u jibbilanċja mill-ġdid l-ekwilibriju importanti ta' bejn il-kontrolli doganali u l-facilitazzjoni tal-fluss legittimu tal-oġġetti fi tranzitu jew li deħlin jew herġin mill-Unjoni.

L-irtirar li ġej tar-Renju Unit mill-UE jimplika s-separazzjoni tar-Renju Unit bħala Stat Membru mis-sistemi doganali elettronici eżistenti kollha ffinanzjati minn Dwana 2020. Madankollu, dawn l-implikazzjonijiet u l-kostijiet ma jistgħux jiġu stmati b'mod preċiż u għalhekk mhumix koperti f'dan id-dokument peress li fil-biċċa l-kbira għadhom mhux magħrufa f'dan l-istadju tan-negozjati li għaddejjin bejn l-UE u r-Renju Unit.

L-implimentazzjoni ta' dawn l-aspetti kollha tista' tinkiseb biss permezz ta' kooperazzjoni operattiva intensa bejn l-amministrazzjonijiet doganali tal-Istati Membri, bejniethom u bejn awtoritajiet oħra, ma' partijiet kummerċjali u ma' partijiet terzi oħra. Il-programm propost, li huwa l-programm suċċessur ta' Dwana 2020, se jappoġġa l-kooperazzjoni fil-qasam tad-dwana.

Il-kooperazzjoni doganali u l-bini tal-kapaċità se jiġu raggruppati madwar azzjonijiet ta' networking uman u ta' bini tal-kompetenza, fuq naħa, u madwar azzjonijiet ta' bini tal-kapaċità fit-teknoloġija tal-informazzjoni (IT) fuq in-naħa l-oħra. L-ewwel raggruppament se jissimplifika l-iskambju ta' Prattiki tajba u għarfien operattiv bejn l-Istati Membri u l-pajjiżi l-oħra li jipparteċipaw fil-programm, b'enfasi partikolari fuq il-kollaborazzjoni strutturata bbażata fuq il-proġetti li tippermetti forom profondi u integrati ta' kooperazzjoni bejn il-pajjiżi parteċipanti, li b'hekk iwittu t-triq għal evoluzzjoni ulterjuri tal-unjoni doganali. It-tieni raggruppament jippermetti lill-programm jifinanzja sett siġh ta' sistemi u infrastruttura tal-IT, inkluż id-diġitalizzazzjoni tal-interazzjonijiet bejn il-kummerċ u d-dwana kif ukoll ġestjoni tar-riskju msahha li se tippermetti lill-amministrazzjonijiet doganali tal-Unjoni jsiru amministrazzjonijiet elettronici b'mod siġh.

- **Konsistenza mad-dispożizzjonijiet eżistenti tal-politika**

Il-proposta attwali hija konsistenti mal-Kodiċi Doganali tal-Unjoni³ u ma' leġislazzjoni oħra li l-awtoritajiet doganali jridu japplikaw.

Il-proposta attwali hija konsistenti wkoll mal-programm Dwana 2020 eżistenti, li l-għan tiegħu huwa li jappoġġa l-funzjonament u l-immodernizzar tal-unjoni doganali sabiex jissahhaħ is-suq intern permezz ta' kooperazzjoni bejn il-pajjiżi parteċipanti, l-awtoritajiet doganali u l-uffiċjali tagħhom. Bl-istess mod, il-proposta attwali se tipprovdi l-qafas operattiv, organizzazzjonali, metodoloġiku u baġitarju biex jimplimenta l-għanijiet u l-attivitajiet tal-politika doganali tal-UE.

Għaldaqstant, il-proposta hija kontinwazzjoni tal-programm attwali. Izda din se timplika aktar intensità fil-mod kif se sseħh il-kooperazzjoni u fir-rigward tal-ghadd ta' sistemi elettronici kif ukoll il-possibbiltà li jiġi integrat ċertu livell ta' innovazzjoni.

³ Ir-Regolament (UE) Nru 952/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-9 ta' Ottubru 2013 li jistabbilixxi l-Kodiċi Doganali tal-Unjoni (ĠU L 269, 10.10.2013, p. 1).

- **Konsistenza ma' politiki ohra tal-Unjoni**

Il-proposta hija konsistenti ma' politiki ohra tal-Unjoni u b'mod partikolari ma' proposti ta' fondi u ta' programmi ta' azzjonijiet ohra tal-UE li jsegwu ghanijiet simili f'oqsma ta' kompetenza relatati.

Il-programm huwa marbut mill-qrib mal-Istrument ghat-Taghmir tal-Kontroll Doganali (wiehed miż-żewġ komponenti tal-Fond għall-Ġestjoni Integrata tal-Fruntieri l-ġdid), li se jappoġġa x-xiri, il-manutenzjoni u l-aġġornament tat-taghmir eligibbli. Il-programm Dwana minflok se jintuża biex jappoġġa l-azzjonijiet kollha relatati, bħal attivitajiet ta' kooperazzjoni għall-valutazzjonijiet tal-htigijiet tat-taghmir, tahrig fir-rigward tat-taghmir mixtri, eċċ.

Barra minn hekk, peress li l-programm Dwana għandu l-għan li jappoġġa lill-awtoritajiet doganali, fost l-ohrajn, fil-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE, huwa għandu konnessjonijiet mal-attivitajiet imwettqa mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi fir-rigward tal-ġlieda kontra l-frodi għall-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni skont l-Artikolu 325 tat-TFUE u l-programm tal-UE kontra l-frodi. Se jkun hemm sinerġiji bejn dan tal-aħhar, li jsegwi speċifikament l-għan li jipproteġi l-interessi finanzjarji tal-Unjoni, u l-programm Dwana, li jappoġġa l-funzjonament tajjeb tal-unjoni doganali u, permezz ta' dan, jikkontribwixxi għall-protezzjoni ta' daww l-interessi finanzjarji. Għaldaqstant, l-enfasi ta' kull programm se tkun distinta, iżda b'potenzjal għal azzjoni komplementarja. Se jkun hemm ukoll il-possibbiltà ta' sinerġiji mal-attivitajiet tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew u mal-Programm dwar il-Ġustizzja tal-Fond għall-Ġustizzja, għad-Drittijiet u għall-Valuri fir-rigward ta' tahrig dwar l-applikazzjoni tal-liġi doganali tal-UE.

Il-programm Dwana beħsiebu wkoll jiżgura kemm is-sigurtà tal-prodotti u l-protezzjoni tal-konsumaturi Ewropej, kif ukoll il-kundizzjonijiet ekwi għall-industrija tal-UE. Għaldaqstant, huwa jintrabat mal-inizjattivi tal-programm tas-Suq Uniku li għandu l-għan li jsaħħaħ is-sorveljanza tas-suq u jiżgura li fis-suq tal-UE jidhlu biss il-prodotti konformi u siguri.

Biex jiġu indirizzati l-isfidi ta' sigurtà u miġġielda l-attivitajiet kriminali, jistgħu jiġu esplorati s-sinerġiji mal-Fond għas-Sigurtà Interna. L-ekonomiji ta' skala jistgħu jkunu relatati b'mod speċjali mal-kooperazzjoni ta' diversi aġenziji, it-taghmir ta' kontroll doganali u azzjonijiet ohra ta' bini tal-kapaċità.

Barra minn dan, fil-livell operattiv jeżistu sinerġiji sinifikanti mal-programm Fiscalis li jappoġġa l-kooperazzjoni fil-qasam tat-tassazzjoni. Fil-qasam tas-sistemi elettronici, hemm stagħnar reċiproku u finanzjament kongunt ta' komponenti kondivizi bħall-insfrastruttura taċ-Ċentri tad-Data u n-Netwerk Komuni ta' Komunikazzjoni. Hemm approċċi ta' ġestjoni tal-IT identici u mekkaniżmi ta' appoġġ orizzontali komuni fis-seħh. Jintuża l-istess tip ta' azzjonijiet kongunti u jiġi segwit approċċ simili għall-bini u għat-tahrig tal-kapaċità umana. Il-ġestjoni tal-programm, f'termini tal-proposta, il-ġestjoni, il-ġestjoni tal-azzjoni, l-atti ta' implimentazzjoni, u l-monitoraġġ tal-prestazzjoni hija simplifikata għalkollox. Barra minn hekk, hemm htieġa emergenti u li qieghda tikber għal attivitajiet kongunti bejn it-tassazzjoni u d-dwana, b'mod partikolari fid-dominju tal-kummerċ elettroniku.

Id-Deciżjoni 70/2008/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Jannar 2008 dwar ambjent mingħajr karti għad-dwana u l-kummerċ tippredvi Pjan Strategiku Pluriennali (MASP) dwar id-dwana biex jikkordina l-iżvilupp u l-operat tas-sistemi elettronici doganali, li huma ffinanzjati prinċipalment mill-Programm. Sabiex jiġu żgurati l-koerenza u l-koordinazzjoni bejn il-Programm u l-MASP, fil-Programm se jiġu inkluzi d-dispożizzjonijiet rilevanti tad-Deciżjoni. Skont dan, il-proposta l-ġdida se tħassar id-deciżjoni attwali tad-

Dwana elettronika⁴ u għaldaqstant se ssir il-bażi għas-sistemi elettronici tal-Pjan Strategiku Pluriennali dwar id-Dwana (MASP-C).

Fl-aħħar nett, jista' jkun hemm aktar sinerġiji li jigu sfruttati fil-qasam tal-IT b'diversi inizjattivi tal-Unjoni, bhall-Programm Ewropa Digitali⁵, il-programmi kollha li jmxexxu sistemi elettronici (sinifikanti), l-użu mill-ġdid tal-elementi importanti⁶ tal-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa (CEF), il-Qafas Ewropew għall-Interoperabbiltà⁷, il-Pjan Rikorrenti għall-istandardizzazzjoni tal-ICT⁸, il-pjan ta' azzjoni dwar FinTech⁹, l-Orizzont Ewropa¹⁰, il-ħidma tal-Osservatorju u l-Forum tal-UE dwar il-Blockchain¹¹ u inizjattivi oħra dwar il-frodi u r-riskji ta' ċibersigurtà.

2. BAŻI ĠURIDIKA, SUSSIDJARJETÀ U PROPORZZJONALITÀ

• Bażi ġuridika

Il-proposta tirrikjedi t-tgħaqqid ta' diversi bażijiet ġuridici peress li jista' jkollha diversi skopijiet distinti iżda korrelati:

- L-Artikolu 33 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), li jsejjaħ għal azzjoni tal-Unjoni fir-rigward tal-kooperazzjoni doganali u l-unjoni doganali tal-UE;
- L-Artikolu 114 tat-TFUE, li jsejjaħ għal azzjoni tal-Unjoni fir-rigward tas-suq intern; u
- L-Artikolu 207 tat-TFUE, li jsejjaħ għal azzjoni tal-Unjoni fir-rigward tal-politika kummerċjali komuni.

L-Artikolu 33 tat-TFUE huwa previst bħala kontinwazzjoni tal-kooperazzjoni doganali taħt il-programm attwali. Minbarra dan, u sabiex tiġi kkontemplata u koperta l-varjetà kbira ta' kompiti li jehtieġ li jwettqu l-awtoritajiet doganali fil-fruntieri f'ammont kbir ta' oqsma apparti s-sempliċi kooperazzjoni doganali, il-proposta hija bbażata wkoll fuq l-Artikolu 114 tat-TFUE u fuq l-Artikolu 207 tat-TFUE.

Hija meħtieġa wkoll azzjoni tal-UE minhabba l-obbligi li jirriżultaw mill-ftehimiet internazzjonali, b'mod partikolari taħt il-mandat tal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ.

• Sussidjarjetà (għall-kompetenza mhux esklużiva)

Hija meħtieġa azzjoni fil-livell tal-Unjoni pjuttost milli fil-livell nazzjonali għar-raġunijiet li ġejjin:

- L-unjoni doganali hija kompetenza esklużiva tal-Unjoni. Meta trasferew is-setgħat tagħhom lill-Unjoni, l-Istati Membri qablu li l-azzjonijiet fil-qasam doganali se jittiehdu aħjar fil-livell tal-Unjoni. Madankollu, il-qafas legali tal-Unjoni fih innifsu

⁴ Id-Deciżjoni Nru 70/2008/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Jannar 2008 dwar ambjent mingħajr karti għad-dwana u l-kummerċ (ĠU L 23, 26.1.2008, p. 21).

⁵ COM(2018) 434

⁶ <https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/CEFDIGITAL/CEF+Digital+Home>

⁷ COM(2017)134

⁸ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/ict-standardisation_mt

⁹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/fintech_mt

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/designing-next-research-and-innovation-framework-programme/what-shapes-next-framework-programme_mt

¹¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/european-commission-launches-eu-blockchain-observatory-and-forum>

ma jiggarrantix biżżejjed il-funzjonament tajjeb tal-Unjoni Doganali. Jenhtieg li jiġi kumplementat b'miżuri ta' appoġġ kif previst mill-programm Dwana sabiex jiġi garantit li l-leġislazzjoni doganali tal-Unjoni tiġi applikata b'mod konverġenti u armonizzat.

- Bosta mill-attivitajiet fil-qasam doganali huma ta' natura transfruntiera, jinvolvu u jaffettwaw lill-Istati Membri kollha, u għalhekk ma jistgħux jitwettqu b'mod effettiv u effiċjenti mill-Istati Membri individwali. Hija mehtieġa azzjoni tal-Unjoni biex tissaħħah id-dimensjoni Ewropea tax-xogħol doganali, sabiex jiġu evitati distorsjonijiet tas-suq intern u tiġi appoġġata l-protezzjoni effettiva tal-fruntieri esterni tal-Unjoni.
- F'dan ir-rigward, hija ġġustifikata azzjoni tal-Unjoni sabiex tiżgura l-funzjonament xieraq u l-iżvilupp ulterjuri tal-unjoni doganali u tal-qafas regolatorju komuni tagħha, billi ntweri li din hija l-izjed tveġiba effiċjenti u effettiva għan-nuqqasijiet u l-isfidi fl-implementazzjoni tal-unjoni doganali u tal-kooperazzjoni doganali.

- **Proporzjonalità**

Azzjoni fil-livell tal-UE hija hafna aktar effiċjenti milli kieku thalliet f'idejn l-Istati Membri.

Il-biċċa l-kbira tal-baġit propost se tintefaq fuq attivitajiet li jibnu l-kapaċità fl-IT. Is-sinsla tal-kooperazzjoni doganali hija netwerk iddedikat ta' komunikazzjoni b'sigurtà għolja. Dan in-netwerk komuni jiżgura li kull amministrazzjoni nazzjonali tehtieg li tikkonnettja darba biss ma' din l-infrastruttura komuni biex tkun tista' tiskambja kwalunkwe tip ta' informazzjoni. Jekk din l-infrastruttura ma tkunx disponibbli, l-Istati Membri jkollhom jinghaqdu 26 darba mas-sistemi nazzjonali ta' kull wiehed mill-Istati Membri l-oħra. L-approċċ magħżul huwa bbażat fuq mudell tal-arkitettura tal-IT li fih is-sistemi elettronici Ewropej ikunu magħmulin minn kombinazzjoni ta' komponenti komuni u nazzjonali. Dan il-mudell ġie ppreferut minn mudell tal-arkitettura tal-IT ċentralizzat għalkollox peress li tal-ewwel iħalli parti mir-responsabbiltà baġitarja f'idejn l-Istati Membri li se jiżviluppaw il-komponenti elettronici nazzjonali fil-livell nazzjonali, filwaqt li jqis ukoll il-preferenzi, ir-rekwiziti u l-limitazzjonijiet nazzjonali. B'hekk it-titjib tal-interoperabbiltà u tal-interkonnettività b'risq is-suq intern jinkiseb b'mod proporzjonat.

Il-Kummissjoni għandha teżerċita funzjonijiet ta' koordinazzjoni, eżekuzzjoni u ġestjoni, kif stabbilit fit-Trattati. Jehtieg li l-koordinazzjoni mill-Kummissjoni ssir mal-awtoritajiet doganali nazzjonali, b'rappreżentanti speċjalizzati, fil-livell operattiv u fuq bażi fit-tul fid-dawl tal-isfidi eżistenti u futuri għall-Unjoni identifikati fil-qasam tad-dwana. Id-diversi fora u għodod tal-programm ipprovdew qafas xieraq għall-Kummissjoni sabiex tassumi r-rwol koordinattiv tagħha fil-qasam doganali.

- **Għażla tal-istrument**

F'konformità mal-konkluzjoni tal-Valutazzjoni tal-Impatt, jixraq li jsir intervent tal-UE permezz ta' programm ta' finanzjament. Il-Kummissjoni qed tipproponi suċċessur tal-programm Dwana 2020.

3. RIŻULTATI TAL-EVALWAZZJONIJIET *EX POST*, TAL-KONSULTAZZJONIJIET MAL-PARTIJIET IKKONĊERNATI U TAL-VALUTAZZJONIJIET TAL-IMPATT

- **Evalwazzjonijiet retrospettivi/kontrolli tal-idoneità tal-leġislazzjoni eżistenti**

Il-proposta tqis ir-rakkomandazzjonijiet tal-evalwazzjoni finali ta' Dwana 2013, kif ukoll ir-riżultati preliminari tal-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu tal-programmi Dwana 2020 li

ghaddejja bhalissa. Is-sejbiet tal-evalwazzjoni finali ta' Dwana 2013¹² generalment kienu pożittivi fir-rigward tal-kontribuzzjoni tal-programm Dwana 2013 għall-għanijiet fil-livell ta' politika u f'termini tal-għajnuna biex l-awtoritajiet doganali jaħdmu bħala unità waħda. L-akbar kisbiet jistgħu jingabru fil-qosor kif ġej:

- Titjib tas-sigurtà u tas-sikurezza, inkluża l-implimentazzjoni shiħa tas-Sistema ta' Kontroll tal-Importazzjoni u tas-Sistema tal-Ġestjoni tar-Riskju Doganali kif ukoll l-integrazzjoni tas-Sistemi tal-Operatur Ekonomiku Awtorizzat u tal-Operatur Ekonomiku.
- Faċilitazzjoni tal-kummerċ, li tippermetti lill-Unjoni Doganali tghaġġel il-moviment, ir-rilaxx u l-iżdoganar tal-oġġetti, inklużi l-oġġetti fi tranzitu, filwaqt li tiggarantixxi s-sigurtà tal-oġġetti.
- Protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE, minhabba l-użu ta' bażijiet tad-data centralizzati u t-tishih tal-effettività tas-sistemi tal-ġestjoni tar-riskju.

Il-kisbiet li saru matul il-perjodu taht revizzjoni ma ġewx ivvalutati bħala sempliċi evoluzzjoni tax-xejriet li diġà ghaddejjin. Minflok, dawn kienu sinifikanti u innovattivi (speċjalment rigward l-introduzzjoni ta' sistemi elettronici relatati mas-sigurtà u mas-sikurezza) u kienu jindikaw żviluppi kbar lejn ir-realizzazzjoni tal-għanijiet ewlenin tal-programm.

L-evalwazzjoni identifikat każ b'saħħtu għall-valur miżjud tal-UE tal-programm, b'mod partikolari fir-rigward tar-rwol tiegħu biex jappoġġa l-implimentazzjoni tal-leġiżlazzjoni tal-UE fil-livell nazzjonali. Is-sistemi elettronici ffinanzjati permezz tal-programm huma kumplementari ferm għall-inizjattivi nazzjonali u l-biċċa l-kbira huma relatati mal-implimentazzjoni ta' din il-leġiżlazzjoni. Dan wassal għal tnaqqis fil-kostijiet amministrattivi li jirriżulta mill-htieġa li kull Stat Membru jżviluppa sistemi elettronici simili waħdu. In-netwerking li trawwem permezz tal-azzjonijiet kongunti tal-programm tqies ukoll bħala kruċjali għal diversi raġunijiet, inkluż sabiex tiġi żgurata l-applikazzjoni konsistenti tal-leġiżlazzjoni komuni, ikomplu jinfirxu l-aħjar prattiki u tinbena l-fiduċja meħtieġa sabiex l-amministrazzjonijiet jaġixxu daqslikieku kienu amministrazzjoni waħda.

Is-sejbiet preliminari tal-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu li ghaddejja bhalissa ta' Dwana 2020 jistgħu jingabru fil-qosor kif ġej¹³:

- Rilevanza: il-livell ta' interess li ntwera mill-amministrazzjonijiet nazzjonali biex jinvolve ruhhom b'mod attiv fil-programm jissuġġerixxi li hemm allinjament bejn l-attivitajiet tal-programm u l-htieġa reali. L-awtoritajiet nazzjonali kkunsidraw iż-żjarat ta' hidma bħala l-aktar tip ta' azzjoni kongunta utli, segwita mill-qrib minn seminar, workshops, gruppi ta' proġett u t-Timijiet ta' Esperti li għadhom kif ġew introdotti.
- Effettività: l-awtoritajiet doganali jaqblu li l-azzjonijiet kongunti tal-programm ikkontribwew biex itejbu l-iskambju ta' informazzjoni bejn l-amministrazzjonijiet. Il-moduli tat-tahriġ żviluppati taht il-programm wasslu għal approċċ aktar uniformi għall-applikazzjoni tal-liġi doganali tal-UE fost il-pajjiżi parteċipanti.
- Effiċjenza: il-proċeduri għat-thejjija taċ-ċiklu tal-programm u tal-Programmi ta' Hidma Annwali b'mod generali kienu pożittivi. Fir-rigward tal-Qafas ta' Monitoraġġ

¹² https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/common/publications/studies/customs_2013_final_evaluation_report.pdf

¹³ Kopertura limitata tad-dominju tal-IT, peress li r-risposti għall-kwestjonarju tal-IT u għall-istudji tal-każijiet kienu għadhom ma ġewx finalizzati meta ġie abbozzat dan l-IA.

tal-Prestazzjoni (PMF), fil-parti l-kbira tagħha l-implimentazzjoni tiegħu tqieset li kienet ta' suċċess. Minkejja li d-*data* ġġenerata tiġi primarjament awtorapportata, jidher li din tingabar b'mod sistematiku u li tiġġenera informazzjoni utli. Madankollu, mhuwiex ċar sa liema punt id-*data* tal-PMF tintuża biex jittiehdu deċiżjonijiet ta' ġestjoni jew tintuża bhala sistema ta' twissija bikrija biex jitmexxew l-interventi tal-programm. Hemm il-htieġa li s-sistema attwali ta' monitoraġġ tiġi simplifikata, speċjalment fir-rigward tal-ġhadd ta' indikaturi tal-impatt u t-tul ta' forom ta' segwitu għall-azzjonijiet.

- Koerenza: jeżistu livelli wesgħin ta' ftehim dwar il-kontribuzzjoni tal-azzjonijiet kongunti għall-inizjattivi nazzjonali bl-appoġġ għall-applikazzjoni konsistenti tad-dritt tal-UE u bil-ġestjoni tas-sistemi elettronici Ewropej. Ġie rrapportat ukoll li l-inizjattivi appoġġati taht il-programm huma kumplementarji għall-inizjattivi fil-livell nazzjonali.
- Valur miżjud tal-UE: l-amministrazzjonijiet doganali nazzjonali ġeneralment kellhom attitudni pozittiva dwar il-punt sa fejn il-programm qed jikseb riżultati li ma kinux ikunu possibbli minn amministrazzjonijiet nazzjonali li jaġixxu għal rashom. Proporzjon għoli ta' risponenti għall-kwestjonarji tal-evalwazzjoni sabu wkoll li l-programm huwa strumentali biex tinbena l-fiduċja u jwassal għal konverġenza mal-amministrazzjoni doganali tal-Istati Membri tal-UE u l-pajjiżi parteċipanti l-oħra (pajjiżi kandidati u kandidati potenzjali). L-intervisti tal-bidu juru wkoll tijib fl-effiċjenza permezz tal-ġbir ta' riżorsi, speċjalment fil-qasam tal-IT (ekonomiji ta' skala u kostijiet imnaqqsa tal-iżvilupp). Is-sejbiet inizjali jissuġġerixxu wkoll sfidi biex l-awtoritajiet nazzjonali jallinjaw il-kunsiderazzjonijiet nazzjonali mar-rekwiziti doganali tal-UE: f'ċerti każijiet, interessi diverġenti jistgħu jaġixxu bhala ostaklu biex jiġi realizzat il-valur miżjud tal-UE u xi awtoritajiet nazzjonali esprimew ukoll frustrazzjoni meta jkollhom jaġġustaw l-ambizzjoni tagħhom għal dik ta' amministrazzjonijiet doganali nazzjonali inqas avvanzati.

- **Konsultazzjonijiet mal-partijiet ikkonċernati**

Il-Kummissjoni kkuntrattat studju estern biex tappoġġa l-Valutazzjoni tal-Impatt li kienet tinkludi konsultazzjoni ddedikata għall-ġbir usa' tal-fehmiet tal-partijiet ikkonċernati. Meta jitqies il-kamp ta' applikazzjoni partikolari tal-programm (l-amministrazzjonijiet doganali huma l-uniċi benefiċjarji diretti), dawn il-konsultazzjonijiet ikkonċentraw fuq l-amministrazzjonijiet doganali permezz ta' diskussjonijiet fi grupp tal-proġett, żjarat fil-pajjiżi/studji ta' każijiet u s'tharriġ speċifiku. Dawn l-attivitajiet ġew ikkumplementati b'intervisti ma' assoċjazzjonijiet tan-negozju, operaturi ekonomiċi u akkademiċi, kif ukoll ma' parteċipanti tal-programm Dwana 2020 u organizzazzjonijiet internazzjonali (eż. l-Organizzazzjoni Dinjija Doganali).

Saret konsultazzjoni pubblika miftuħa dwar "Il-fondi tal-UE fil-qasam tal-investment, ir-riċerka u l-innovazzjoni, l-SMEs u s-suq uniku". Din ġabret il-fehmiet taċ-ċittadini dwar, fost l-oħrajn, l-isfidi u l-htigijiet ta' politika għall-intervent tal-UE fir-rigward tal-Unjoni doganali.

- **Għarfien espert estern**

Il-Kummissjoni kkuntrattat studju estern biex tappoġġa din il-valutazzjoni tal-impatt billi tipprowdi informazzjoni kwantitattiva u kwalitattiva. L-ghan ta' dan l-eżerċizzju kien li: (1) jidentifika l-fatturi ewlenin li jistabbilixxu l-kuntest doganali wara l-2020, il-problemi li jridu jaffaċċjaw l-unjoni doganali u l-amministrazzjonijiet doganali tal-Istati Membri u l-ghanijiet għal intervent fil-livell tal-UE bbażat fuq il-muturi u l-problemi identifikati; (2) jidentifika l-ghazliet possibbli ta' politika tal-UE sabiex jinkisbu dawk l-ghanijiet u jiskjera intervent ta'

finanzjament futur tal-UE u jivvaluta l-impatti ekonomiċi, soċjali u ambjentali mistennija tal-ghazliet identifikati; u (3) iqabbel l-ghazliet skont il-kriterji stabbiliti (bħalma huma l-effiċjenza, l-effettività, ir-rilevanza, il-koerenza) u jikklassifikahom b'argumenti raġunati.

L-istudju estern u l-attivitajiet ta' konsultazzjoni relatati kkonfermaw li l-amministrazzjonijiet doganali għandhom quddiemhom żminijiet diffiċli u li huwa meħtieġ programm ambizzjuż mibni fuq żewġ dimensjonijiet ewlenin: fuq naħa, il-kontinwità u t-tisħiħ tal-azzjonijiet tal-bini tal-kapaċità (fl-IT u umana) u ta' kooperazzjoni għal interpretazzjoni u implimentazzjoni ugwali tal-unjoni doganali u, fuq in-naħa l-oħra, it-tisħiħ tal-kooperazzjoni operattiva u l-indirizzar aħjar tal-innovazzjoni.

• **Valutazzjoni tal-impatt**

Fis-27 ta' April 2018, il-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju ta opinjoni pożittiva dwar il-valutazzjoni tal-impatt ta' akkumpanjament, b'rakkomandazzjoni biex ikompli jitjieb ir-rapport fir-rigward ta' ċerti aspetti ewlenin bħall-ghoti ta' elementi ulterjuri dwar is-sistemi elettronici biex tiġi ġġustifikata ż-żieda fil-baġit u biex tiġi elaborata s-simplifikazzjoni tal-arrangamenti u tal-indikaturi tal-monitoraġġ lil hinn mill-indikaturi tal-baži ġuridika.

Dawk iż-żewġ aspetti tqiesu fil-verżjoni finali tal-valutazzjoni tal-impatt. Ġew mogħtija kjarifiki dwar il-kuntest legali (obbligazzjonijiet li b'mod partikolari jirriżultaw mill-Kodiċi Doganali tal-Unjoni) u l-kumplexità tas-sistemi elettronici Ewropej biex tiġi spjegata ż-żieda sinifikanti fil-baġit. L-indikaturi tal-informazzjoni dwar il-prestazzjoni se jiġu ssimplifikati peress li din il-parti tas-sistema tal-monitoraġġ poġġiet pizijiet sostanzjali fuq l-amministrazzjonijiet u fuq id-DĠ TAXUD, mingħajr ma wasslet għal titjib kbir fit-tfassil u fil-ġestjoni tal-programm.

Ġew analizzati erba' xenarji ewlenin:

- Ix-xenarju ta' referenza EU27: l-Unjoni jkollha tirrevedi l-leġislazzjoni doganali tagħha u tħassar parti sinifikanti mit-titjib li sar lill-operazzjonijiet doganali bl-adozzjoni tal-KDU l-ġdid fl-2016. Bħala riżultat, dan jista' jhalli impatt fuq l-impenji internazzjonali tal-UE u jikkomprometti għanijiet ta' politika oħra tal-UE, b'mod partikolari l-aġenda dwar is-sigurtà.
- Ix-xenarju tal-massa kritika: l-ebda żvilupp ieħor ma jkun possibbli wara li jiġu limitati l-implimentazzjoni u l-kooperazzjoni tiegħu biex jappoġġa l-implimentazzjoni tal-KDU. Essenzjalment, dan ikun rigress f'termini tal-IT u tal-operazzjonijiet doganali generali.
- Ix-xenarju ta' aktar kontinwità: kemm il-minimu neċessarju għall-unjoni doganali biex tkompli tiffunzjona u tagħti r-riżultati, kif ukoll il-pass loġiku li jmiss, wara l-adozzjoni tal-KDU.
- Ix-xenarju taċ-ċentralizzazzjoni strutturali: ċentralizzazzjoni – irrispettivament jekk tkun tranżitorja jew direttament kompletament strutturali – tista' ssahha il-prestazzjoni tal-amministrazzjonijiet doganali fl-UE u twettaq l-għanijiet tal-programm. Madankollu, din tirrappreżenta bidla fil-mudell operattiv, li teħtieġ thejji u għaldaqstant, fil-parti l-kbira tagħha, mhijiex realistika għall-QFP li jmiss.

Ix-xenarju li ntgħazel wara analiżi fil-livell politiku huwa x-xenarju ta' aktar kontinwità. Il-mekkaniżmi u l-ġħodod ta' kooperazzjoni attwali jridu jkomplu jiġu ottimizzati biex jinkisbu l-benefiċċji kollha tal-unjoni doganali u tas-suq intern: f'konformità mal-impenji internazzjonali tal-UE fl-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ, l-amministrazzjonijiet doganali tal-Istati Membri jenhtieg li jaħdmu u joperaw daqslikieku kienu entità waħda. Dan ikun allinjat mal-messaġġi politiċi fil-Komunikazzjoni riċenti tal-Kummissjoni dwar l-

izvilupp tal-unjoni doganali tal-UE u l-governanza tagħha. Għaldaqstant, il-kisba ta' dan kollu fi żminijiet ta' aktar aspettattivi lejn il-fatt li l-Unjoni twettaq il-prinċipji fundamentali tagħha – li l-unjoni doganali tagħmel parti minnhom – hija politikament u ekonomikament vitali. Din id-deċiżjoni hija riflessa wkoll fil-pakkett ta' proposti tal-QFP ta' wara l-2020 li l-Kummissjoni ppreżentat fit-2 ta' Mejju 2018¹⁴.

Minbarra kumment tekniku li ntbagħat mill-Bord tal-Iskrutinju Regolatorju, gie inkluz indikatur ieħor fir-rigward tar-rata ta' tlestija tal-KDU, li jippermetti li tingħata ħarsa lejn l-izvilupp tas-sistemi elettronici tal-KDU li huwa appoġġat mill-Programm u li juża parti sostanzjali mill-baġit tiegħu.

- **Simplifikazzjoni**

Il-programm li għaddej bħalissa diġà huwa simplifikat b'enfasi qawwija fuq l-outputs u r-riżultati. Huwa jimplimenta s-simplifikazzjonijiet kollha li ġew identifikati fl-evalwazzjonijiet tal-passat. Is-simplifikazzjoni addizzjonali ewlenija li ġiet identifikata tikkonsisti fl-użu estiż ta' somom f'daqqa / kostijiet unitarji u fil-possibbiltà li jiġu adottati programmi ta' hidma pluriennali sabiex jiġi evitat il-piż amministrattiv annwali tal-komitologija.

- **Drittijiet fundamentali**

Il-proposta ma għandha l-ebda effett partikolari fuq id-drittijiet fundamentali.

4. IMPLIKAZZJONIJIET BAĠITARJI

Iż-żmien tar-reviżjoni tal-programmi ta' finanzjament tal-UE huwa marbut mal-proposta għal Qafas Finanzjarju Pluriennali ġdid, kif propost fit-2 ta' Mejju 2018¹⁵. Skont din il-proposta, dan ir-Regolament dwar il-programm Dwana fih qafas baġitarju ta' EUR 950 miljun (fi prezzijiet kurrenti) għall-perjodu 2021-2027.

Il-programm Dwana se jiġi implimentat b'gestjoni diretta u b'mod ibbażat fuq il-prijoritajiet. Il-programmi ta' hidma jiġu stabbiliti – flimkien mal-partijiet ikkonċernati – billi jiġu stipulati l-prijoritajiet għal perjodu speċifiku.

Il-programm Dwana se jkollu impatt fuq id-dhul tal-Unjoni u tal-Istati Membri. Għalkemm mhuwiex kwantifikabbli, dan se jiffaċilita u jissimplifika x-xogħol magħmul mill-awtoritajiet doganali għall-ġbir tad-dazji doganali, kif ukoll tal-VAT u tad-dazji tas-sisa fuq l-importazzjonijiet. Biż-żieda tal-kwalità tax-xogħol bil-kooperazzjoni u l-bini tal-kapaċità umana u fl-IT, l-amministrazzjonijiet doganali se jkunu aktar effiċjenti fil-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni u tal-Istati Membri.

5. ELEMENTI OĦRA

- **Pjanijiet ta' implimentazzjoni u arrangamenti dwar il-monitoraġġ, l-evalwazzjoni u r-rapportar**

L-impatt tal-programm Dwana propost se jiġi vvalutat b'evalwazzjonijiet interim u finali, kif ukoll bil-monitoraġġ fuq bażi kontinwa ta' sett ta' indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni ta' livell għoli. Dawn l-evalwazzjonijiet se jsiru b'konformità mal-paragrafi 22 u 23 tal-Ftehim

¹⁴ COM(2018) 321 final

¹⁵ COM(2018) 322 final

Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016¹⁶, fejn it-tliet istituzzjonijiet ikkonfermaw li l-evalwazzjonijiet tal-legizlazzjoni u l-politika eżistenti jenhtieg li jipprovdu l-bażi għall-valutazzjonijiet tal-impatt tal-għażliet għal azzjoni ulterjuri. Dawn l-evalwazzjonijiet se jivvalutaw l-effetti tal-Istrument abbażi ta' indikaturi u miri u ta' analizi dettaljata ta' kemm l-istrument jista' jittqies rilevanti, effettiv, effiċjenti, jipprovdi biżżejjed valur miżjud tal-UE u huwa koerenti ma' politiki oħra tal-UE. L-evalwazzjonijiet se jinkludu tagħlimiet meħuda biex jidentifikaw kwalunkwe nuqqas/problema jew kwalunkwe potenzjal biex ikomplu jtejbu l-azzjonijiet jew ir-riżultati tagħhom u biex jgħinu jimmassimizzaw l-impatt tagħhom. Dawn se jinkludu wkoll l-identifikazzjoni u l-kwantifikazzjoni tal-kostijiet regolatorji, tal-benefiċċji u tal-iffrankar.

Is-sistema ta' rapportar tal-evalwazzjoni għandha tiżgura li d-*data* għall-evalwazzjoni tal-programm tingabar b'mod effiċjenti, effettiv u f'waqtha u fil-livell xieraq ta' granularità; dik id-*data* u l-informazzjoni għandhom jiġu kkomunikati lill-Kummissjoni, b'mod li jikkonformaw ma' dispożizzjonijiet legali oħra; pereżempju, meta jkun meħtieġ, id-*data* personali għandha tkun anonima. Għal dan il-ghan, għandhom jiġu imposti rekwiżiti ta' rapportar proporzjonat fuq ir-riċevituri tal-fondi tal-Unjoni.

Ir-riżultati u l-outputs tal-programm se jkunu soġġetti għal valutazzjoni regolari permezz ta' sistema komprensiva ta' monitoraġġ, ibbażata fuq indikaturi definiti biex tiġi stabbilita r-responsabbiltà għall-ghoti tal-valur għall-flus.

Id-*data* għall-kejl tal-prestazzjoni se tinkiseb minn diversi sistemi elettronici u għodod tal-ġbir tad-*data*. L-għodod ewlenin previsti bħalissa huma formoli ta' segwitu tal-azzjonijiet, formoli għall-valutazzjoni ta' avvenimenti u sħarriġ regolari tal-uffiċjali doganali.

Peress li l-programm għandu rwol ta' appoġġ, li jgħin lill-amministrazzjonijiet tal-pajjiżi partecipanti jaqsmu l-informazzjoni bejniethom u li jixpruna l-kapaċità tagħhom, is-sistema ta' monitoraġġ tiffoka fuq is-segwitu tal-progress tal-attivitajiet tal-programm f'termini tal-indikaturi fil-livelli tal-outputs. Kull meta jkun possibbli, hija ssegwi wkoll indikaturi f'oqsma marbuta mal-ghanijiet ta' livell għoli tal-programm.

Il-Kummissjoni, fuq bażi annwali, se tohroġ rapport dwar il-progress tal-programm li jkun fih sommarju tal-prestazzjoni lejn l-ghanijiet tal-programm u l-indikaturi tal-output u tar-riżultati relatati.

• Spjegazzjoni fid-dettall tad-dispożizzjonijiet speċifiċi tal-proposta

Kapitolu I - Dispożizzjonijiet Ġenerali

Il-programm propost se jipprovdi appoġġ lill-unjoni doganali u lill-awtoritajiet doganali biex jipproteġu l-interessi finanzjarji u ekonomiċi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, jipproteġu lill-Unjoni minn kummerċ ingust u illegali filwaqt li jappoġġaw attività kummerċjali legittima, jiżguraw is-sigurtà u s-sikurezza tal-Unjoni u tar-residenti tagħha u jzommu bilanċ xieraq bejn il-kontrolli doganali u l-facilitazzjoni tal-kummerċ legittimu. Dan l-ghan gie aġġustat sabiex jagħmilha possibbli li jingħata appoġġ b'mod aktar komprensiv lill-unjoni doganali u lill-awtoritajiet doganali fir-rigward tal-firxa sħiħa tal-missjoni tagħhom, kif iddefinit fil-Kodiċi Doganali tal-Unjoni, u fid-dawl tal-htigijiet emergenti, kif spjegat f'aktar dettall fil-valutazzjoni tal-impatt.

¹⁶ Il-Ftehim Interistituzzjonali bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar it-Tfassil Ahjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016; ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1-14

Bhall-programm Dwana 2020 li ghaddej bhalissa, il-programm il-gdid se jkun miftuh ghall-partecipazzjoni tal-Istati Membri, tal-pajjizi aderenti, tal-pajjizi kandidati u tal-kandidati potenzjali. B'konformità mal-politika generali tal-Unjoni, il-pajjizi tal-Politika Ewropea tal-Viċinat u l-pajjizi terzi, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fi ftehimiet speċifiċi bejn l-Unjoni u dawk il-pajjizi, se jkollhom ukoll il-possibbiltà li jieħdu sehem fil-programm taħt ċerti kundizzjonijiet.

Bhal fil-passat, il-Programm se jipprovdi finanzjament fi kwalunkwe waħda mill-forom stabbiliti fir-Regolament Finanzjarju, b'mod partikolari l-ghotjiet, l-akkwist pubbliku u r-rimborż tal-kostijiet. Jekk jitqies xieraq, jistghu jitqiesu wkoll premijiet għal azzjonijiet speċifiċi, li f'dan il-każ il-kriterji u l-modalitajiet tal-implimentazzjoni jiġu deskritti fil-programmi ta' hidma.

Kapitolu II - Eligibbiltà

It-tipi ta' azzjonijiet meqjusa eligibbli għal finanzjament tal-programm huma essenzjalment simili għal dawk taħt il-programm attwali. Madankollu, giet issimplifikata u tnaqqset it-tipoloġija tagħhom biex tipprovdi aktar flessibbiltà. Il-lista indikattiva fl-Anness 1 tipprovdi harsa generali tal-azzjonijiet konkreti li jistghu jiġu ffinanzjati taħt il-programm.

Abbażi tat-tagħlimiet li tieħdu bl-ghodda attwali tat-Timijiet Esperti taħt il-programm Dwana 2020 attwali, il-proposta tipprovdi enfasi speċifika fuq il-kooperazzjoni strutturata bbażata fuq il-proġetti bl-ghan li tixpruna l-kooperazzjoni operattiva msahha li tippermetti forom profondi u integrati ta' kooperazzjoni bejn il-pajjizi partecipanti u għalhekk twitti t-triq għal evoluzzjoni ulterjuri tal-unjoni doganali.

Novità mqabbla mal-programm attwali Dwana 2020 hija rappreżentata mill-inklużjoni ta' azzjonijiet li jikkomplementaw jew li jappoġġaw l-azzjonijiet li jimplimentaw l-ghanijiet tal-Istrument għat-Tagħmir tal-Kontroll Doganali li għadu kif gie stabbilit, li jagħmel parti mill-Fond għall-Ġestjoni Integrata tal-Fruntieri. B'mod partikolari, l-Istrument għat-Tagħmir tal-Kontroll Doganali se jappoġġa biss ix-xiri, il-manutenzjoni u l-aġġornament tat-tagħmir eligibbli filwaqt li l-programm Dwana se jappoġġa l-azzjonijiet relatati kollha, bhal azzjonijiet ta' kooperazzjoni għall-valutazzjoni tal-htigijiet tat-tagħmir jew, fejn ikun xieraq, taħriġ fir-rigward tat-tagħmir mixtri.

Meta titqies l-importanza tal-globalizzazzjoni, il-Programm se jkompli jipprovdi l-possibbiltà li jiġu involuti rappreżentanti tal-awtoritajiet governattivi, anke minn pajjizi terzi, kif ukoll rappreżentanti tal-organizzazzjonijiet internazzjonali, tal-operaturi ekonomiċi jew tas-soċjetà ċivili bħala esperi esterni, jekk ikunu ta' benefiċċju għall-azzjonijiet li jimplimentaw l-ghan tal-Programm.

Kapitolu III - Ghotjiet

L-implimentazzjoni tal-programm se sseħh permezz ta' wieħed mill-aktar mekkaniżmi ta' nfiq użati tal-baġit tal-Unjoni, jiġifieri l-akkwist pubbliku u l-ghotjiet. Fir-rigward tal-ghotjiet, il-proposta tistipula li ma tapplika l-ebda sejha għal proposta jekk l-entitajiet eligibbli jkun l-awtoritajiet doganali.

Bhal fil-passat, jenhtieg li l-Programm jiffinanzja l-azzjonijiet sa 100 % minhabba l-valur miżjud b'sahhtu tagħhom għall-UE. Jekk l-azzjonijiet jehtiegu l-ghoti ta' ghotjiet, ir-rata ta' kofinanzjament applikabbli se tkun stabbilita fil-programmi ta' hidma.

Kapitolu IV - Dispożizzjonijiet speċifiċi għal azzjonijiet ta' bini tal-kapaċità fl-IT

Id-dispożizzjonijiet taħt dan il-kapitolu għandhom l-ghan li jipprovdu qafas u governanza aħjar għall-azzjonijiet ta' bini tal-kapaċità fl-IT imwettqa taħt il-programm. Abbażi tal-esperjenza tal-programmi Dwana preċedenti u fid-dawl tal-ghadd dejjem akbar ta' sistemi

elettronici Ewropej, qeghdin jiġu proposti xi novitajiet. Giet integrata definizzjoni aħjar tal-“komponenti komuni” u tal-“komponenti nazzjonali” tas-sistemi elettronici Ewropej biex tirrifletti aħjar ir-realtà tas-sistemi elettronici u l-karatteristiċi tagħhom. Gew elenkati l-kompiti li jaqgħu taħt ir-responsabbiltà tal-Kummissjoni fuq naha, u tal-Istati Membri fuq in-naha l-oħra. FI-aħhar nett, il-Kummissjoni bi shab mal-Istati Membri, se tfassal Pjan Strategiku Pluriennali dwar id-Dwana (MASP-C) li se jippermetti l-ippjanar aħjar tar-rizorsi baġitarji u umani, kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f’dak tal-UE. Gew introdotti dmirijiet ta’ rappurtar li jakkumpanjaw biex jippermettu l-monitoraġġ aħjar tal-azzjonijiet ta’ bini tal-kapaċità fl-IT.

Kapitolu V - Programmazzjoni, monitoraġġ, evalwazzjoni u kontroll

Fid-dawl tan-natura fuq terminu medju sa twil tal-ghanijiet segwiti u abbazi tal-esperjenza miksuba matul iż-żmien, jenhtieg li l-programmi ta’ hidma jkopru diversi snin. Dan huwa element gdid meta mqabbel mal-programm Dwana 2020 attwali li jipprevedi l-programmi ta’ hidma annwali. Il-bidla mill-programmi ta’ hidma annwali għal dawki pluriennali se tnaqqas il-piż amministrattiv kemm fuq il-Kummissjoni kif ukoll fuq l-Istati Membri.

FI-Anness 2 żdiedet lista ta’ indikaturi ewlenin biex jittejbu mill-bidu nett il-monitoraġġ tal-programm u l-prestazzjoni tiegħu. Il-Kummissjoni se tingħata s-setgħa li tadotta atti delegati sabiex tiżviluppa d-dispożizzjonijiet għal qafas ta’ monitoraġġ u evalwazzjoni anke permezz ta’ emendi għall-Anness 2 biex, fejn mehtieg, tirrevedi u/jew tikkomplementa l-lista ta’ indikaturi.

L-evalwazzjonijiet interim u finali se jsiru f’waqthom biex jikkontribwixxu għall-proċess tat-tehid tad-deċiżjonijiet.

Kapitolu VI - Eżerċizzju tad-delega u proċedura ta’ kumitat

Il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati dwar ir-revizjoni tal-qafas ta’ monitoraġġ tal-prestazzjoni u tal-indikaturi relatati.

Il-Kummissjoni se tkun assistita minn Kumitat tal-Programm Dwana (proċedura ta’ eżami).

Kapitolu VII - Dispożizzjonijiet tranżitorji u finali

Se tiġi żgurata l-informazzjoni mmirata koerenti, effettiva u proporzjonata lil diversi udjenzi, inklużi l-midja u l-pubbliku.

Proposta għal

REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

li jistabbilixxi l-programm “Dwana” għall-kooperazzjoni fil-qasam tad-dwana

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b’mod partikolari l-Artikoli 33, 114 u 207 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġislativ intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew¹,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja,

Billi:

- (1) Il-programm Dwana 2020 stabbilit taħt ir-Regolament (UE) Nru 1294/2013² u l-predeċessuri tiegħu, ikkontribwew b’mod sinifikanti biex jiffaċilitaw u jtejbu l-kooperazzjoni doganali. Bosta mill-attivitajiet fil-qasam doganali huma ta’ natura transfruntiera, jinvolvu u jaffettwaw lill-Istati Membri kollha, u għalhekk ma jistgħux jitwettqu b’mod effettiv u effiċjenti mill-Istati Membri individwali. Programm Dwana fil-livell tal-Unjoni, implimentat mill-Kummissjoni, joffri lill-Istati Membri qafas tal-Unjoni biex jiżviluppaw dawk l-attivitajiet ta’ kooperazzjoni, li jkun aktar kosteffiċjenti milli kieku kull Stat Membru kellu jistabbilixxi oqfsa ta’ kooperazzjoni individwali fuq bażi bilaterali jew multilaterali. Għaldaqstant jixraq li tiġi żgurata l-kontinwità tal-attivitajiet ta’ finanzjament tal-Unjoni fil-qasam tal-kooperazzjoni doganali billi jiġi stabbilit programm ġdid fl-istess qasam, jiġifieri l-programm Dwana.
- (2) L-unjoni doganali evolviet b’mod konsiderevoli fl-aħħar hamsin sena u l-amministrazzjonijiet doganali issa jwettqu b’suċċess varjetà wiesgħa ta’ kompiti fil-fruntieri. Filwaqt li jaġixxu flimkien, huma jaħdmu biex jiffaċilitaw il-kummerċ u jnaqqsu l-burokrazija żejda, jiġbru d-dhul għall-baġits nazzjonali u tal-Unjoni u jipproteġu lill-pubbliku kontra theddid terroristiku, tas-saħħa, ambjentali u theddid ieħor. B’mod partikolari, bl-introduzzjoni ta’ Qafas Komuni ta’ Ġestjoni tar-Riskju³ fl-UE kollha u kontrolli doganali tal-movimenti ta’ ammonti kbar ta’ flus kontanti għall-ġlieda kontra l-hasil tal-flus u l-finanzjament tat-terroriżmu, id-dwana tkun minn ta’ quddiem fil-ġlieda kontra t-terroriżmu u l-kriminalità organizzata. Minhabba dak il-mandat wiesa’, id-dwana issa hija b’mod effettiv l-awtorità ewlenija għall-kontroll tal-oġġetti fil-fruntieri esterni tal-Unjoni. F’dan l-isfond, jenhtieg li Programm Dwana ma

¹ ĠU C , , p. .

² Ir-Regolament (UE) Nru 1294/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta’ Diċembru 2013 li jistabbilixxi programm ta’ azzjoni għad-dwana fl-Unjoni Ewropea għall-perjodu 2014-2020 (Dwana 2020) u jirrevoka d-Deċizzjoni Nru 624/2007/KE, ĠU L 347, 20.12.2013, p. 209.

³ https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-risk-management/measure-customs-risk-management-framework-crmf_en

jkoprix biss il-kooperazzjoni doganali iżda jestendi l-appoġġ tiegħu għall-missjoni tal-awtoritajiet doganali ġenerali, kif stabbilit fl-Artikolu 3 tar-Regolament (UE) 952/2013, jiġifieri, is-supervizjoni tal-kummerċ internazzjonali tal-Unjoni, l-implimentazzjoni tal-aspetti esterni tas-suq intern, tal-politika kummerċjali komuni u ta' politiki komuni oħra tal-Unjoni li jaffettwaw il-kummerċ, kif ukoll is-sigurtà fil-katina tal-provvista. Għaldaqstant, il-bażi ġuridika se tkopri l-kooperazzjoni doganali (Artikolu 33 tat-TFUE), is-suq intern (Artikolu 114 tat-TFUE) u l-politika kummerċjali (Artikolu 207 tat-TFUE).

- (3) Fl-isforz biex jipprovdi qafas għall-azzjonijiet li għandu l-għan li jappoġġa lill-unjoni doganali u lill-awtoritajiet doganali, jenhtieg li l-Programm jikkontribwixxi biex jipproteġi l-interessi finanzjarji u ekonomiċi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha; jipproteġi lill-Unjoni minn kummerċ ingust u illegali filwaqt li jappoġġa attività kummerċjali leġittima; jiżgura s-sigurtà u s-sikurezza tal-Unjoni u tar-residenti tagħha; u jiffacilita l-kummerċ leġittimu, sabiex in-negozji u ċ-ċittadini jkunu jistgħu jibbenefikaw mill-potenzjal shiħ tas-suq intern u tal-kummerċ globali.
- (4) Dan ir-Regolament jistabbilixxi pakkett finanzjarju għall-Programm, li għandu jikkostitwixxi l-ammont ta' referenza primarja, fi hdan it-tifsira tal-punt 17 tal-Ftehim Interistituzzjonali tat-2 ta' Diċembru 2013 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kummissjoni dwar dixxiplina baġitarja, dwar kooperazzjoni f'materji ta' baġit u dwar ġestjoni finanzjarja tajba⁴, għall-Parlament Ewropew u l-Kunsill matul il-proċedura baġitarja annwali.
- (5) Sabiex jappoġġa l-proċess ta' adeżjoni u ta' assoċjazzjoni min-naħa tal-pajjiżi terzi, jekk jiġu ssodisfati ċerti kundizzjonijiet, jenhtieg li l-Programm ikun miftuħ għall-partecipazzjoni kemm tal-pajjiżi aderenti u tal-pajjiżi kandidati kif ukoll tal-kandidati potenzjali u tal-pajjiżi shab tal-Politika Ewropea tal-Viċinat. Jista' jkun miftuħ ukoll għal pajjiżi terzi oħra, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fi ftehimiet speċifiċi bejn l-Unjoni u daww il-pajjiżi li jkopru l-partecipazzjoni tagħhom għal kwalunkwe programm tal-Unjoni.
- (6) Ir-Regolament (UE, Euratom) [2018/XXX] tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁵ (ir-“Regolament Finanzjarju”) japplika għal dan il-Programm. Dan jistabbilixxi regoli dwar l-implimentazzjoni tal-baġit tal-Unjoni, inklużi r-regoli dwar għotjiet, premjijiet, akkwist pubbliku u rimborżi ta' esperti esterni.
- (7) L-azzjonijiet li kienu japplikaw taht il-programm Dwana 2020 wrew li kienu adegwati u għaldaqstant jenhtieg li jinżammu. Sabiex jipprovdu aktar semplicità u flessibbiltà fit-twettiq tal-Programm u b'hekk jintlaħqu aħjar l-għanijiet tiegħu, jenhtieg li l-azzjonijiet jiġu definiti biss f'termini ta' kategoriji ġenerali b'lista ta' eżempji illustrattivi ta' attivitajiet konkreti. Jenhtieg li l-programm Dwana jippromwovi u jappoġġa wkoll l-użu u l-isfruttament tal-innovazzjoni biex ikompli jtejjeb il-kapaċitajiet li jintlaħqu l-prijoritajiet ewlenin tad-dwana, permezz tal-kooperazzjoni u l-bini tal-kapaċità.
- (8) Ir-Regolament [2018/XXX] jistabbilixxi, bħala parti mill-Fond għall-Ġestjoni Integrata tal-Fruntieri, Strument għat-Tagħmir tal-Kontroll Doganali⁶ (“Strument

⁴ ĠU C 373, 20.12.2013, p. 1

⁵ COM(2016) 605 final

⁶ Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li bħala parti mill-Fond għall-Ġestjoni Integrata tal-Fruntieri, tistabbilixxi l-istrument għal appoġġ finanzjarju għat-tagħmir tal-kontroll doganali

CCE”). Sabiex tigi ppreservata l-koerenza u l-koordinazzjoni orizzontali tal-azzjonijiet ta’ kooperazzjoni kollha relatati mad-dwana u mat-tagħmir ta’ kontroll doganali, jixraq li dawn kollha jiġu implimentati taħt att legali u sett ta’ regoli wiehed, jiġifieri dan ir-Regolament. Għaldaqstant, jenħtieġ li l-Istrument CCE jappoġġa biss ix-xiri, il-manutenzjoni u l-aġġornament tat-tagħmir eliġibbli filwaqt li dan il-Programm jenħtieġ li jappoġġa l-azzjonijiet relatati l-oħra kollha, bħal azzjonijiet ta’ kooperazzjoni għall-valutazzjoni tal-htigijiet tat-tagħmir jew, fejn ikun xieraq, taħriġ fir-rigward tat-tagħmir mixtri.

- (9) L-iskambji ta’ informazzjoni doganali u informazzjoni relatata huma fundamentali għal funzjonament tajjeb tad-dwana u jestendu ferm lil hinn mill-iskambji fi hdan l-unjoni doganali. L-adattamenti jew l-estensjonijiet tas-sistemi elettronici Ewropej għal pajjiżi terzi mhux assoċjati mal-Programm u mal-organizzazzjonijiet internazzjonali, jistgħu tabilhaqq ikollhom interess għall-Unjoni jew għall-Istati Membri. Għaldaqstant, meta jkunu ġġustifikati kif xieraq b’dan l-interess, jenħtieġ li l-adattamenti jew l-estensjonijiet tas-sistemi elettronici Ewropej għall-kooperazzjoni ma’ pajjiżi terzi u ma’ organizzazzjonijiet internazzjonali, ikunu l-kostijiet eliġibbli taħt il-Programm.
- (10) Meta titqies l-importanza tal-globalizzazzjoni, jenħtieġ li l-Programm ikompli jipprovi l-possibbiltà li jiġu involuti esperti esterni skont it-tifsira tal-Artikolu 238 tar-Regolament Finanzjarju. Dawk l-esperti esterni jenħtieġ li jkunu prinċipalment rappreżentanti tal-awtoritajiet governattivi, anke minn pajjiżi terzi mhux assoċjati, kif ukoll rappreżentanti tal-organizzazzjonijiet internazzjonali, tal-operaturi ekonomiċi jew tas-soċjetà ċivili.
- (11) B’konformità mal-impenn tal-Kummissjoni biex tiżgura l-koerenza u s-simplifikazzjoni tal-programmi ta’ finanzjament, stabbilit fil-Komunikazzjoni tagħha tad-19 ta’ Ottubru 2010 intitolata “Ir-Revizjoni tal-Baġit tal-UE”⁷, jenħtieġ li r-rizorsi jinqas ma’ strumenti oħra ta’ finanzjament tal-Unjoni jekk l-azzjonijiet previsti taħt il-Programm ikollhom għanijiet li huma komuni għal diversi strumenti ta’ finanzjament, bl-esklużjoni tal-finanzjament doppju. Jenħtieġ li l-azzjonijiet taħt il-Programm jiżguraw il-koerenza fl-użu tar-rizorsi tal-Unjoni li jappoġġaw l-unjoni doganali u l-awtoritajiet doganali.
- (12) L-azzjonijiet ta’ bini tal-kapaċità fit-Teknoloġija tal-Informazzjoni (IT) huma stabbiliti biex jattiraw il-biċċa l-kbira tal-baġit taħt il-Programm. Jenħtieġ li d-dispożizzjonijiet speċifiċi jiddeskrivu l-komponenti komuni u nazzjonali tas-sistemi elettronici Ewropej, rispettivament. Barra minn hekk, jenħtieġ li jiġu definiti b’mod ċar il-kamp ta’ applikazzjoni tal-azzjonijiet u r-responsabbiltajiet tal-Kummissjoni u tal-Istati Membri.
- (13) Id-Deciżjoni Nru 70/2008/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁸ titlob lill-Kummissjoni tfassal Pjan Strateġiku Pluriennali dwar id-Dwana biex toħloq ambjent doganali elettroniku koerenti u interoperabbli għall-Unjoni. L-iżvilupp u l-operazzjoni tas-sistemi elettronici inklużi fil-Pjan Strateġiku Pluriennali huma ffinanzjati prinċipalment mill-Programm. Sabiex jiġu żgurati l-koerenza u l-koordinazzjoni bejn il-Programm u l-Pjan Strateġiku Pluriennali, jenħtieġ li d-dispożizzjonijiet rilevanti tad-Deciżjoni jiġu inklużi f’dan ir-Regolament. Peress li d-dispożizzjonijiet rilevanti

⁷ COM (2010)700 final

⁸ Id-Deciżjoni Nru 70/2008/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta’ Jannar 2008 dwar ambjent mingħajr karti għad-dwana u l-kummerċ (ĠU L 23, 26.1.2008, p. 21).

kollha tad-Deciżjoni Nru 70/2008/KE issa ġew sostitwiti bir-Regolament (UE) 952/2013 jew b'dan ir-Regolament, jenhtieg li tithassar id-Deciżjoni 70/2008/KE.

- (14) Jenhtieg li dan ir-Regolament jiġi implimentat bi programmi ta' hidma. Fid-dawl tan-natura fuq terminu medju sa twil tal-ghanijiet segwiti u abbażi tal-esperjenza miksuba matul iż-żmien, jenhtieg li l-programmi ta' hidma jkunu kapaċi jkopru diversi snin. Il-bidla mill-programmi ta' hidma annwali għal daww plurienali se tnaqqas il-piż amministrattiv kemm fuq il-Kummissjoni kif ukoll fuq l-Istati Membri.
- (15) Sabiex ikunu żgurati l-kundizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li l-Kummissjoni tingħata setgħat ta' implimentazzjoni. Jenhtieg li daww is-setgħat jiġu eżerċitati skont ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁹.
- (16) Skont il-paragrafi 22 u 23 tal-ftehim Interistituzzjonali għal Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016¹⁰, jehtieg li dan il-programm jiġi evalwat abbażi tal-informazzjoni miġbura permezz ta' rekwiżiti ta' monitoraġġ speċifiċi, filwaqt li jiġu evitati r-regolamentazzjoni żejda u l-piżijiet amministrattivi, b'mod partikolari fuq l-Istati Membri. Fejn xieraq, daww ir-rekwiżiti jistgħu jinkludu indikaturi li jistgħu jitkejlu, bħala bażi għall-evalwazzjoni tal-effetti tal-Istrument fuq il-post.
- (17) Sabiex ikun hemm tweġiba xierqa għall-bidliet fil-prijoritajiet tal-politika, jenhtieg li s-setgħa ta' adozzjoni tal-atti skont l-Artikolu 290 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea tiġi delegata lill-Kummissjoni fir-rigward tal-emendar tal-lista ta' indikaturi li jkejlu l-kisba tal-ghanijiet speċifiċi tal-Programm. Hu tassew importanti li matul il-hidma preparatorja tagħha, il-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa, anke fil-livell espert, u li daww il-konsultazzjonijiet isiru skont il-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata parteċipazzjoni uguali fit-thejjija tal-atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess hin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għal-laqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jkunu qed jittrattaw it-thejjija tal-atti delegati.
- (18) Skont ir-Regolament Finanzjarju, ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹¹, u r-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2988/95¹², ir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96¹³ u r-Regolament

⁹ Ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jistabbilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implimentazzjoni (ĠU L 55, 28.2.2011, p. 13)

¹⁰ Il-Ftehim Interistituzzjonali bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016; ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1–14.

¹¹ Ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Settembru 2013 dwar investigazzjonijiet immexxi mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u li jħassar ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1073/1999 u r-Regolament tal-Kunsill (Euratom) Nru 1074/1999, (ĠU L 248, 18.9.2013, p. 1).

¹² Ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 2988/95 tat-18 ta' Dicembru 1995 dwar il-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea (ĠU L 312, 23.12.1995, p. 1).

¹³ Ir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96 tal-11 ta' Novembru 1996 dwar il-verifiki u l-ispezzjonijiet fuq il-post imwettqa mill-Kummissjoni sabiex tiproteġi l-interessi finanzjarji tal-Komunità Ewropea kontra l-frodi u irregolarijiet oħra (ĠU L 292, 15.11.1996, p. 2).

tal-Kunsill (UE) 2017/1939¹⁴, jenhtieg li l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jigu protetti permezz ta' miżuri proporzjonati, inkluż il-prevenzjoni, id-detezzjoni, il-korrezzjoni u l-investigazzjoni ta' irregolaritajiet u ta' frodi, l-irkupru ta' fondi mitlufa, imħallsa bi żball jew użati b'mod mhux korrett u fejn xieraq, l-impożizzjoni ta' sanzjonijiet amministrattivi. B'mod partikolari, skont ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 u r-Regolament (Euratom, KE) Nru 2185/96, l-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) jista' jwettaq investigazzjonijiet amministrattivi, inklużi kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, bil-ħsieb li jistabbilixxi jekk kienx hemm frodi, korruzzjoni jew kwalunkwe attività illegali oħra li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni. Skont ir-Regolament (UE) 2017/1939, l-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew (UPPE) jista' jinvestiga u jressaq każijiet ta' frodi u attivitajiet illegali oħra li jaffettwaw l-interessi finanzjarji tal-Unjoni, kif previst fid-Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁵. Skont ir-Regolament Finanzjarju, kwalunkwe persuna jew entità li tircievi fondi tal-Unjoni trid tikkoopera bis-shih fil-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni, tagħti d-drittijiet u l-aċċess meħtieġa lill-Kummissjoni, lill-OLAF, lill-UPPE u lill-Qorti Ewropea tal-Awdituri u tiżgura li kwalunkwe parti terza involuta fl-implimentazzjoni tal-fondi tal-Unjoni tagħti drittijiet ekwivalenti.

- (19) Għal dan ir-Regolament japplikaw ir-regoli finanzjarji orizzontali adottati mill-Parlament Ewropew u mill-Kunsill abbażi tal-Artikolu 322 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea. Dawn ir-regoli huma stabbiliti fir-Regolament Finanzjarju u jiddeterminaw b'mod partikolari l-proċedura għall-istabbiliment u l-implimentazzjoni tal-baġit permezz ta' għotjiet, akkwist pubbliku, premjijiet u implimentazzjoni indiretta, u jipprevedu kontrolli tar-responsabbiltà tal-atturi finanzjarji. Ir-regoli adottati abbażi tal-Artikolu 322 tat-TFUE jikkonċernaw ukoll il-protezzjoni tal-baġit tal-Unjoni f'każ ta' nuqqasijiet ġeneralizzati fir-rigward tal-istat tad-dritt fl-Istati Membri, peress li r-rispett għall-istat tad-dritt huwa prekundizzjoni essenzjali għall-ġestjoni finanzjarja tajba u l-finanzjament effettiv mill-UE.
- (20) Jenhtieg li t-tipi ta' finanzjament u l-metodi ta' implimentazzjoni taħt dan ir-Regolament jintgħażlu abbażi tal-kapaċità tagħhom li jiksbu l-għanijiet speċifiċi tal-azzjonijiet u li jilhqqu r-riżultati, filwaqt li jitqiesu b'mod partikolari, il-kostijiet tal-kontrolli, il-piż amministrattiv u r-riskju mistenni ta' nuqqas ta' konformità. F'dan ir-rigward, jenhtieg li jitqies l-użu ta' somom sħaħ, rati fissi u kostijiet unitarji, kif ukoll il-finanzjament mhux marbut mal-kostijiet imsemmi fl-Artikolu 125(1) tar-Regolament Finanzjarju.
- (21) Peress li l-għan ta' dan ir-Regolament ma jistax jinkiseb b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri individwali, iżda minhabba l-iskala u l-effetti tiegħu, jista' jinkiseb aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri, skont il-prinċipju ta' sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. Skont il-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li hu meħtieġ sabiex jinkiseb dak l-għan.
- (22) Dan ir-Regolament jissostitwixxi r-Regolament (UE) 1294/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, li għalhekk jenhtieg li jithassar,

¹⁴ Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2017/1939 tat-12 ta' Ottubru 2017 li jimplementa kooperazzjoni msahha dwar l-istabbiliment tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku Ewropew ("l-UPPE") (ĠU L 283, 31.10.2017, p. 1).

¹⁵ Id-Direttiva (UE) 2017/1371 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Lulju 2017 dwar il-ġlieda kontra l-frodi tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni permezz tal-ligi kriminali (ĠU L 198, 28.7.2017, p. 29).

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

KAPITOLU I

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Suġġett

1. Dan ir-Regolament jistabbilixxi l-programm “Dwana” għall-kooperazzjoni fil-qasam tad-dwana (“Programm”).
2. Jistabbilixxi l-għanijiet tal-Programm, il-baġit għall-perjodu 2021 – 2027, il-forom ta’ finanzjament tal-Unjoni u r-regoli għall-ġhoti ta’ dan it-tip ta’ finanzjament.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta’ dan ir-Regolament, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) “awtoritajiet doganali” tfisser l-awtoritajiet iddefiniti fil-punt (1) tal-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 952/2013;
- (2) “sistemi elettronici Ewropej” tfisser sistemi elettronici mehtieġa għall-unjoni doganali u biex titwettagħ il-missjoni tal-awtoritajiet doganali;
- (3) “pajjiż terz” tfisser pajjiż li mhux membru tal-Unjoni.

Artikolu 3

Għanijiet tal-programm

1. Il-Programm għandu l-għan ġenerali li jappoġġa lill-unjoni doganali u lill-awtoritajiet doganali, jipproteġi l-interessi finanzjarji u ekonomiċi tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, jiżgura s-sigurtà u s-sikurezza fi hdan l-Unjoni u jipproteġi lill-Unjoni minn kummerċ ingust u illegali, filwaqt li jiffaċilita attività kummerċjali legittima.
2. Il-Programm għandu l-għan speċifiku li jappoġġa t-tnejn u l-implimentazzjoni uniformi tal-leġislazzjoni u tal-politika doganali kif ukoll il-kooperazzjoni doganali u l-bini tal-kapaċità amministrattiva, inkluża l-kompetenza umana, u l-iżvilupp u l-operat tas-sistemi elettronici Ewropej.

Artikolu 4

Baġit

1. Il-pakkett finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Programm għall-perjodu 2021 – 2027 għandu jkun ta’ EUR 950 000 000 fi prezzijiet kurrenti.

2. L-ammont imsemmi fil-paragrafu 1 jista' jkopri wkoll spejjeż ta' preparazzjoni, ta' monitoraġġ, ta' kontroll, ta' awditu, ta' evalwazzjoni u ta' attivitajiet oħra għall-ġestjoni tal-Programm u għall-evalwazzjoni tal-kisba tal-għanijiet tiegħu. Barra minn hekk jista' jkopri l-ispejjeż relatati mal-istudji, mal-laqgħat ta' esperti, ma' azzjonijiet ta' informazzjoni u ta' komunikazzjoni, sa fejn ikunu relatati mal-għanijiet tal-Programm, kif ukoll spejjeż marbuta ma' networks tat-teknoloġija tal-informazzjoni li jiffukaw fuq l-ipproċessar u l-iskambju ta' informazzjoni, inklużi l-ghodod korporattivi tat-teknoloġija tal-informazzjoni korporattiva u assistenza teknika u amministrattiva oħra meħtieġa b'rabta mal-ġestjoni tal-Programm.

Artikolu 5

Pajjiżi terzi assoċjati mal-Programm

Il-Programm għandu jkun miftuħ għall-pajjiżi terzi li ġejjin:

- (a) il-pajjiżi aderenti, il-pajjiżi kandidati u l-kandidati potenzjali, skont il-prinċipji ġenerali u t-termini u l-kundizzjonijiet ġenerali għall-partecipazzjoni ta' daww il-pajjiżi fil-programmi tal-Unjoni stabbiliti fil-ftehimiet qafas rispettivi u fid-deċiżjonijiet tal-Kunsill ta' Assoċjazzjoni, jew fi ftehimiet simili, u skont il-kundizzjonijiet speċifiċi stabbiliti fi ftehimiet bejn l-Unjoni u daww il-pajjiżi;
- (b) il-pajjiżi koperti mill-Politika Ewropea tal-Viċinat, skont il-prinċipji ġenerali u t-termini u l-kundizzjonijiet ġenerali għall-partecipazzjoni ta' daww il-pajjiżi fil-programmi tal-Unjoni stabbiliti fil-ftehimiet qafas rispettivi u fid-deċiżjonijiet tal-Kunsill ta' Assoċjazzjoni, jew fi ftehimiet simili, u skont il-kundizzjonijiet speċifiċi stabbiliti fi ftehimiet bejn l-Unjoni u daww il-pajjiżi sakemm daww il-pajjiżi jkunu laħqu livell suffiċjenti ta' approssimazzjoni tal-leġiżlazzjoni u l-metodi amministrattivi rilevanti għal daww tal-Unjoni;
- (c) pajjiżi terzi oħra, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti fi ftehim speċifiku li jkopri l-partecipazzjoni tal-pajjiżi terzi fi kwalunkwe programm tal-Unjoni, sakemm dak il-ftehim:
 - jiżgura bilanċ ġust fir-rigward tal-kontribuzzjonijiet u tal-benefiċċji tal-pajjiżi terzi li jipparteċipa fil-programmi tal-Unjoni;
 - jistabbilixxi l-kundizzjonijiet tal-partecipazzjoni fil-programmi, inkluż il-kalkolu tal-kontribuzzjonijiet finanzjarji għal programmi individwali u l-kostijiet amministrattivi tagħhom. Dawn il-kontribuzzjonijiet għandhom jikkostitwixxu dħul assenjat skont l-Artikolu [21(5)] tar-Regolament [2018/XXX] [ir-Regolament Finanzjarju l-ġdid];
 - ma jagħtix lill-pajjiżi terzi, is-setgħa li jieħu deċiżjonijiet dwar il-Programm;
 - jiggarantixxi d-drittijiet tal-Unjoni biex jiżgura ġestjoni finanzjarja tajba u tipproteġi l-interessi finanzjarji tagħha.

Artikolu 6

Implimentazzjoni u forum ta' finanzjament mill-UE

1. Il-Programm għandu jiġi implimentat b'ġestjoni diretta skont ir-Regolament Finanzjarju.

2. Il-Programm jista' jipprovdi finanzjament fi kwalunkwe waħda mill-forom stabbiliti fir-Regolament Finanzjarju, b'mod partikolari l-ghotjiet, il-premjijiet, l-akkwist pubbliku u r-rimborż ta' spejjeż ta' vjaġġar u sussistenza mgarrba mill-esperti esterni.

KAPITOLU II

ELIGIBBILTÀ

Artikolu 7

Azzjonijiet eligibbli

1. L-azzjonijiet li jimplimentaw l-ghanijiet imsemmija fl-Artikolu 3 biss għandhom ikunu eligibbli għall-finanzjament.
2. L-azzjonijiet li jikkomplementaw jew li jappoġġaw l-azzjonijiet li jimplimentaw l-ghanijiet imsemmija fl-Artikolu 3 tar-Regolament (UE) [2018/XXX] [strument CCE] għandhom ikunu wkoll eligibbli għal finanzjament taħt dan il-Programm.
3. L-azzjonijiet imsemmija fil-paragrafi 1 u 2 għandhom jinkludu dan li ġej:
 - (a) laqgħat u avvenimenti simili *ad hoc*;
 - (b) kollaborazzjoni strutturata bbażata fuq il-proġetti;
 - (c) azzjonijiet ta' bini tal-kapaċità fl-IT, b'mod partikolari l-iżvilupp u l-operat tas-sistemi elettronici Ewropej;
 - (d) azzjonijiet ta' bini tal-kompetenza u tal-kapaċità umana;
 - (e) appoġġ u azzjonijiet oħra, inklużi:
 - (1) studji;
 - (2) attivitajiet ta' innovazzjoni, b'mod partikolari l-inizjattivi dwar il-provi tal-kunċett, il-proġetti pilota u l-prototipi;
 - (3) azzjonijiet ta' komunikazzjoni żviluppanti b'mod kongunt;
 - (4) kwalunkwe azzjoni prevista fil-programmi ta' ħidma msemmija fl-Artikolu 13, li tkun meħtieġa biex jinkisbu jew bħala appoġġ tal-ghanijiet stabbiliti fl-Artikolu 3.

Il-forom possibbli ta' azzjoni msemmija fil-punti (a), (b) u (d) huma ppreżentati f'lista mhux eżawrjenti fl-Anness 1.
4. L-azzjonijiet li jikkonsistu fl-iżvilupp u l-operat ta' adattamenti jew ta' estensjonijiet tal-komponenti komuni tas-sistemi elettronici Ewropej għall-kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi mhux assoċjati mal-Programm jew ma' organizzazzjonijiet internazzjonali għandhom ikunu eligibbli għall-finanzjament meta jkunu ta' interess għall-Unjoni. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi l-arrangamenti amministrattivi meħtieġa, li jistgħu jipprevedu għal kontribuzzjoni finanzjarja mill-partijiet terzi kkonċernati minn dawn l-azzjonijiet.
5. Meta azzjoni ta' bini tal-kapaċità fl-IT imsemmija fil-punt (c) tal-paragrafu 3 tikkonċerna l-iżvilupp u l-operat ta' sistema elektronika Ewropea, għandhom ikunu eligibbli għal finanzjament taħt il-Programm il-kostijiet relatati biss mar-

responsabbiltajiet fdati lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 11(2). L-Istati Membri għandhom iġarrbu l-kostijiet relatati mar-responsabbiltajiet fdati lilhom skont l-Artikolu 11(3).

Artikolu 8

Esperti esterni

1. Jekk ikunu ta' beneficiċju biex jinkisbu l-azzjonijiet li jimplimentaw l-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 3, ir-rappreżentanti tal-awtoritajiet governattivi, anke dawk minn pajjiżi terzi mhux assoċjati mal-programm skont l-Artikolu 5, ir-rappreżentanti tal-organizzazzjonijiet internazzjonali u ta' organizzazzjonijiet oħra rilevanti, tal-operaturi ekonomiċi u tal-organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw l-operaturi ekonomiċi u tas-soċjetà ċivili, jistgħu jieħdu sehem bħala esperti esterni għall-azzjonijiet organizzati taħt il-Programm.
2. Il-kostijiet imġarrba mill-esperti esterni msemmija fil-paragrafu 1 għandhom ikunu eliġibbli għal rimborż taħt il-Programm skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 238 tar-Regolament Finanzjarju.
3. L-esperti esterni għandhom jintgħažlu mill-Kummissjoni abbażi tal-ħiliet, l-esperjenza u l-għarfien rilevanti tagħhom għall-azzjoni speċifika, u b'tali mod li jiġi evitat kull kunflitt ta' interess.

KAPITOLU III

GħOTJIET

Artikolu 9

Għoti, komplementarjetà u finanzjament ikkombinat

1. L-għotjiet li jaqgħu taħt il-Programm għandhom jingħataw u jiġu gestiti skont it-*Titolu VIII* tar-Regolament Finanzjarju.
2. Azzjoni li tkun irċeviet kontribuzzjoni minn programm ieħor tal-Unjoni tista' tirċievi wkoll kontribuzzjoni taħt il-Programm, sakemm il-kontribuzzjoni ma tkoprix l-istess kostijiet. Ir-regoli ta' kull programm ta' kontribuzzjoni tal-Unjoni għandhom japplikaw għall-kontribuzzjoni rispettiva tiegħu għall-azzjoni. Il-finanzjament kumulattiv ma għandux jaqbeż it-total tal-kostijiet eliġibbli tal-azzjoni u l-appoġġ mill-programmi differenti tal-Unjoni jista' jiġi kkalkolat fuq bażi prorata skont id-dokumenti li jistabbilixxu l-kundizzjonijiet għall-appoġġ.
3. Skont l-Artikolu 198(f) tar-Regolament Finanzjarju, l-għotjiet għandhom jingħataw mingħajr sejha għal proposti meta l-entitajiet eliġibbli jkunu awtoritajiet doganali tal-Istati Membri u ta' pajjiżi terzi assoċjati mal-Programm kif imsemmi fl-Artikolu 5 ta' dan ir-Regolament, sakemm jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet stabbiliti f'dak l-Artikolu.

Artikolu 10

Rata ta' kofinanzjament

1. B'deroga mill-Artikolu 190 tar-Regolament Finanzjarju, il-Programm jista' jiffinanzja sa 100 % tal-kostijiet eligibbli ta' azzjoni.
2. Ir-rata ta' kofinanzjament applikabbli meta l-azzjonijiet ikunu jehtiegu l-ghoti ta' ghotjiet, ghandha tigi stabbilita fil-programmi ta' hidma pluriennali msemija fl-Artikolu 13.

KAPITOLU IV

DISPOŻIZZJONIJIET SPECIFIČI GHALL-AZZJONIJIET TA' BINI TAL-KAPAČITÀ FL-IT

Artikolu 11

Responsabbiltajiet

1. Il-Kummissjoni u l-Istati Membri ghandhom jiżguraw b'mod kongunt l-iżvilupp u l-operat, inkluż it-tfassil, l-ispeċifikazzjoni, l-ittestjar tal-konformità, l-użu, iż-żamma, l-evoluzzjoni, is-sigurtà, l-assigurazzjoni tal-kwalità u l-kontroll tal-kwalità tas-sistemi elettronici Ewropej elenkati fil-Pjan Strategiku Pluriennali dwar id-Dwana msemmi fl-Artikolu 12.
2. B'mod partikolari, il-Kummissjoni ghandha tiżgura dan li ġej:
 - (a) l-iżvilupp u l-operat tal-komponenti komuni kif stabbiliti taht il-Pjan Strategiku Pluriennali dwar id-Dwana previst fl-Artikolu 12;
 - (b) il-koordinazzjoni generali tal-iżvilupp u l-operat tas-sistemi elettronici Ewropej bil-ħsieb tal-operabbiltà, l-interkonnettività u t-titjib kontinwu u l-implimentazzjoni sinkronizzata tagħhom;
 - (c) il-koordinazzjoni fil-livell tal-Unjoni tas-sistemi elettronici Ewropej bil-ħsieb li jiġu promossi u implimentati fil-livell nazzjonali;
 - (d) il-koordinazzjoni tal-iżvilupp u l-operat tas-sistemi elettronici Ewropej rigward l-interazzjonijiet tagħhom ma' partijiet terzi, bl-esklużjoni ta' azzjonijiet imfassla biex jissodisfaw rekwiżiti nazzjonali;
 - (e) il-koordinazzjoni tas-sistemi elettronici Ewropej ma' azzjonijiet oħra rilevanti relatati mal-gvern elettroniku fil-livell tal-Unjoni.
3. B'mod partikolari, l-Istati Membri ghandhom jiżguraw dan li ġej:
 - (a) l-iżvilupp u l-operat tal-komponenti nazzjonali kif stabbiliti taht il-Pjan Strategiku Pluriennali dwar id-Dwana previst fl-Artikolu 12;
 - (b) il-koordinazzjoni tal-iżvilupp u l-operat tal-komponenti nazzjonali tas-sistemi elettronici Ewropej fil-livell nazzjonali;
 - (c) il-koordinazzjoni tas-sistemi elettronici Ewropej ma' azzjonijiet oħra rilevanti relatati mal-gvern elettroniku fil-livell nazzjonali;

- (d) il-provvista regolari ta' informazzjoni lill-Kummissjoni dwar il-miżuri meħuda sabiex l-awtoritajiet jew l-operaturi ekonomiċi rispettivi tagħhom ikunu jistgħu jużaw bis-shih is-sistemi elettronici Ewropej;
- (e) l-implimentazzjoni ta' sistemi elettronici Ewropej fil-livell nazzjonali.

Artikolu 12

Pjan Strategiku Pluriennali dwar id-Dwana (MASP-C)

1. Il-Kummissjoni għandha tfassal u taġġorna Pjan Strategiku Pluriennali dwar id-Dwana li jelenka l-kompiti kollha rilevanti għall-iżvilupp u l-operat tas-sistemi elettronici Ewropej u tikklassifika kull sistema jew parti minnha, bħala:
 - (a) komponent komuni: komponent tas-sistemi elettronici Ewropej żviluppat fil-livell tal-Unjoni, li huwa disponibbli għall-Istati Membri kollha jew identifikat bħala komuni mill-Kummissjoni għal raġunijiet ta' effiċjenza, sigurtà u razjonalizzazzjoni;
 - (b) komponent nazzjonali: komponent tas-sistemi elettronici Ewropej żviluppat fil-livell nazzjonali, li huwa disponibbli fl-Istat Membru li holoq dan il-komponent jew li kkontribwixxa għall-holqien kongunt tiegħu;
 - (c) jew taħlita tat-tnejn.
2. Il-Pjan Strategiku Pluriennali dwar id-Dwana għandu jinkludi wkoll azzjonijiet pilota u innovattivi kif ukoll appoġġ għall-metodoloġiji u l-ghodod relatati mas-sistemi elettronici Ewropej.
3. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni kull darba li jlestu komputu allokat lilhom taħt il-Pjan Strategiku Pluriennali dwar id-Dwana msemmi fil-paragrafu 1. Dawn għandhom ukoll jirrappurtaw regolarment lill-Kummissjoni dwar il-progress tal-kompiti tagħhom.
4. Sa mhux aktar tard mill-31 ta' Marzu ta' kull sena, l-Istati Membri għandhom jipprezentaw lill-Kummissjoni b'rapporti ta' progress annwali dwar l-implimentazzjoni tal-Pjan Strategiku Pluriennali dwar id-Dwana msemmi fil-paragrafu 1 li jkopri l-perjodu mill-1 ta' Jannar sal-31 ta' Diċembru tas-sena ta' qabel. Dawk ir-rapport annwali għandhom ikunu bbażati fuq format stabbilit minn qabel.
5. Abbażi tar-rapporti annwali msemmi fil-paragrafu 4 u sa mhux aktar tard mill-31 ta' Ottubru ta' kull sena, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi rapport konsolidat li jivvaluta l-progress magħmul mill-Istati Membri u mill-Kummissjoni fl-implimentazzjoni tal-pjan imsemmi fil-paragrafu 1 u tippubblika dak ir-rapport.

KAPITOLU V

PROGRAMMAZZJONI, MONITORAĠĠ, EVALWAZZJONI U KONTROLL

Artikolu 13

Programm ta' hidma

1. Il-Programm għandu jiġi implimentat permezz tal-programmi ta' hidma pluriennali msemmija fl-Artikolu 108 tar-Regolament Finanzjarju.
2. Il-programmi ta' hidma pluriennali għandhom jiġu adottati mill-Kummissjoni permezz ta' atti ta' implimentazzjoni. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura msemmija fl-Artikolu 18(2).

Artikolu 14

Monitoraġġ u rapportar

1. L-indikaturi għar-rapportar dwar il-progress tal-Programm lejn il-kisba tal-għanijiet speċifiċi stabbiliti fl-Artikolu 3, huma stabbiliti fl-Anness 2.
2. Biex tiġi żgurata l-valutazzjoni effettiva tal-progress tal-Programm lejn il-kisba tal-għanijiet tiegħu, il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati skont l-Artikolu 17 halli temenda l-Anness 2, biex fejn jitqies meħtieġ jiġu riveduti jew ikkumplementati l-indikaturi u biex dan ir-Regolament jiġi ssupplimentat b'dispożizzjonijiet dwar l-istabbiliment ta' qafas għall-monitoraġġ u l-evalwazzjoni.
3. Is-sistema ta' rapportar dwar il-prestazzjoni għandha tiżgura li d-data għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni u tar-riżultati tal-programm tingabar b'mod effiċjenti, effettiv, u f'waqtu. Għal dan il-għan, għandhom jiġu imposti rekwiżiti ta' rapportar proporzjonat fuq ir-riċevituri tal-fondi tal-Unjoni.

Artikolu 15

Evalwazzjoni

1. L-evalwazzjonijiet għandhom jitwettqu f'waqthom sabiex jikkontribwixxu għall-proċess tat-tehdid tad-deċiżjonijiet.
2. L-evalwazzjoni interim tal-Programm għandha titwettaq ladarba jkun hemm biżżejjed informazzjoni disponibbli dwar l-implimentazzjoni tal-Programm, iżda mhux aktar tard minn erba' snin wara l-bidu tal-implimentazzjoni tal-programm.
3. Fi tmiem l-implimentazzjoni tal-Programm, iżda mhux aktar tard minn erba' snin wara t-tmiem tal-perjodu speċifikat fl-Artikolu 1, għandha titwettaq evalwazzjoni finali tal-Programm mill-Kummissjoni.
4. Il-Kummissjoni għandha tikkomunika l-konkluzjonijiet tal-evalwazzjonijiet, flimkien mal-osservazzjonijiet tagħha, lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni.

Artikolu 16

Awditi u investigazzjonijiet

Meta pajjiż terz jipparteċipa fil-programm b'deċizzjoni taht il-ftehim internazzjonali jew bis-saħha ta' kwalunkwe strument legali iehor, il-pajjiż terz għandu jagħti d-drittijiet u l-aċċess meħtieġa lill-uffiċjal tal-awtorizzazzjoni responsabbli, lill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u lill-Qorti Ewropea tal-Awdituri biex jeżerċitaw il-kompetenzi rispettivi tagħhom b'mod komprensiv. Fil-każ tal-OLAF, dawn id-drittijiet għandhom jinkludu d-dritt li jsiru investigazzjonijiet, inklużi verifiki u spezzjonijiet fuq il-post, previsti fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF).

KAPITOLU VI

EŻERĊIZZJU TAD-DELEGA U PROCÈDURA TA' KUMITAT

Artikolu 17

Eżerċizzju tad-delega

1. Il-Kummissjoni tingħata s-setgħa li tadotta atti delegati soġġett għall-kundizzjonijiet stipulati f'dan l-Artikolu.
2. Is-setgħa ta' adożzjoni ta' atti delegati msemija fl-Artikolu 14(2) għandha tingħata lill-Kummissjoni sal-31 ta' Diċembru 2028.
3. Id-delega tas-setgħa msemija fl-Artikolu 14(2) tista' tiġi revokata fi kwalunkwe hin mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċizzjoni ta' revoka għandha ttemm id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-Deċizzjoni. Jibda jkollha effett fil-jum wara dak tal-pubblikazzjoni tad-deċizzjoni f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data aktar tard speċifikata fiha. Ma għandhiex taffettwa l-validità ta' kwalunkwe att delegat li diġà jkun fis-seħh.
4. Qabel ma tadotta l-att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-esperti mahtura minn kull Stat Membru skont il-prinċipji stabbiliti fil-Ftehim Interistituzzjonali dwar it-Tfassil Ahjar tal-Ligijiet tat-13 ta' April 2016.
5. Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah simultanjament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
6. Att delegat adottat skont l-Artikolu 14(2) għandu jidhol fis-seħh biss jekk la l-Parlament Ewropew u lanqas il-Kunsill ma jkunu oġġezzjonaw għalih fi żmien xahrejn minn meta jkunu ġew mgħarrfin bih jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, kemm il-Parlament Ewropew u kif ukoll il-Kunsill ikunu għarrfu lill-Kummissjoni li mhumix se joġġezzjonaw għalih. Dak il-perjodu għandu jiġi estiz b'xahrejn fuq inizzjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 18

Proċedura ta' kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tiġi assistita minn kumitat imsejjaħ il-“Kumitat tal-Programm Dwana”. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
2. Meta ssir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

KAPITOLU VII

DISPOŻIZZJONIJIET TRANŻITORJI U FINALI

Artikolu 19

Informazzjoni, komunikazzjoni u pubbliċità

1. Ir-riċevituri tal-finanzjament tal-Unjoni għandhom jirrikonoxxu l-origini u jiżguraw il-viżibbiltà tal-finanzjament tal-Unjoni (b'mod partikolari meta jippromwovu l-azzjonijiet u r-riżultati tagħhom) billi jipprovdu informazzjoni mmirata koerenti, effettiva u proporzjonata lil diversi udjenzi inkluż lill-midja u lill-pubbliku.
2. Il-Kummissjoni għandha timplimenta azzjonijiet ta' informazzjoni u ta' komunikazzjoni relatati mal-Programm, u l-azzjonijiet u r-riżultati tagħha. Ir-riżorsi finanzjarji allokat għall-Programm għandhom jikkontribwixxu wkoll għall-komunikazzjoni korporattiva dwar il-prijoritajiet politiċi tal-Unjoni, sakemm dawn ikunu relatati mal-għanijiet imsemmija fl-Artikolu 3.

Artikolu 20

Thassir

1. Ir-Regolament (UE) Nru 1294/2013 jithassar b'effett mill-1 ta' Jannar 2021.
2. Id-Deciżjoni Nru 70/2008/KE tithassar b'effett mill-1 ta' Jannar 2021.

Artikolu 21

Dispożizzjonijiet tranżitorji

1. Dan ir-Regolament ma għandux jaffettwa t-tkomplija jew il-modifika tal-azzjonijiet ikkonċernati, sal-għeluq tagħhom, taht ir-Regolament (UE) Nru 1294/2013, li għandu jkompli japplika għall-azzjonijiet ikkonċernati sal-għeluq tagħhom.
2. Il-pakkett finanzjarju għall-Programm jista' jkopri wkoll l-ispejjeż tal-assistenza teknika u amministrattiva meħtieġa biex tiġi żgurata t-tranżizzjoni bejn il-Programm u l-miżuri adottati taht il-predeċessor tiegħu, ir-Regolament (UE) Nru 1294/2013.
3. Jekk ikun meħtieġ, l-approprijazzjonijiet jistgħu jiddaħhlu fil-baġit lil hinn mill-2027 biex ikopru l-ispejjeż previsti fl-Artikolu 4(2), sabiex jippermettu l-ġestjoni ta' azzjonijiet mhux kompletati sal-31 ta' Diċembru 2027.

Artikolu 22

Dhul fis-sehh

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell,

*Għall-Parlament Ewropew
Il-President*

*Għall-Kunsill
Il-President*

DIKJARAZZJONI FINANZJARJA LEĠIŻLATTIVA

1. QAFAS TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

- 1.1. Titolu tal-proposta/tal-inizjattiva
- 1.2. Qasam/oqsma ta' politika kkonċernat(i) (*raggruppament ta' programmi*)
- 1.3. Natura tal-proposta/tal-inizjattiva
- 1.4. Raġunijiet għall-proposta/għall-inizjattiva
- 1.5. Durata u impatt finanzjarju
- 1.6. Mod(i) ta' ġestjoni ppjanat(i)

2. MIŻURI TA' ĠESTJONI

- 2.1. Regoli ta' monitoraġġ u ta' rapportar
- 2.2. Sistema ta' ġestjoni u ta' kontroll
- 2.3. Miżuri għall-prevenzjoni ta' frodi u ta' irregolaritajiet

3. IMPATT FINANZJARJU STMAT TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

- 3.1. Intestatura/i tal-qafas finanzjarju pluriennali u linja/i baġitarja/i tan-nefqa affettwata(i)
- 3.2. Impatt stmat fuq in-nefqa
 - 3.2.1. *Sommarju tal-impatt stmat fuq in-nefqa*
 - 3.2.2. *Impatt stmat fuq l-appropriazzjonijiet ta' natura amministrattiva*
 - 3.2.3. *Kontribuzzjonijiet ta' partijiet terzi*
- 3.3. Impatt stmat fuq id-dħul

1. QAFAS TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

1.1. Titolu tal-proposta/tal-inizjattiva

Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-programm Dwana għall-kooperazzjoni fil-qasam tad-dwana

1.2. Qasam/oqsma ta' politika kkonċernat(i) (*raggruppament ta' programmi*)

Suq Uniku, Innovazzjoni u Digitali

1.3. Il-proposta/l-inizjattiva hija relatata ma':

☐ azzjoni ġdida

☐ azzjoni ġdida li ssegwi proġett pilota/azzjoni preparatorja¹

X l-estensjoni ta' azzjoni eżistenti

☐ fużjoni jew dirottat ta' azzjoni waħda jew aktar lejn/ma' azzjoni oħra jew azzjoni ġdida

1.4. Raġunijiet għall-proposta/għall-inizjattiva

1.4.1. *Rekwiżit(i) li jridu jiġu ssodisfati fuq terminu qasir jew twil inkluża kronoloġija dettaljata għall-prosegwiment tal-implimentazzjoni tal-inizjattiva*

Il-programm se jiġi implimentat permezz ta' att ta' implimentazzjoni li jadotta programm ta' ħidma pluriennali. L-adozzjoni hija ppjanata għall-ewwel trimestru tal-2021 wara li jiġi kkonsultat il-Kumitat tal-Programm Dwana. L-eżekuzzjoni tal-programm ta' ħidma pluriennali se titwettaq permezz tal-konklużjoni ta' ftehimiet ta' għotja mal-benefiċjarji u l-konklużjoni ta' kuntratti ta' akkwist pubbliku mal-fornituri tas-servizz li jibdwu mhux aktar tard mit-tieni trimestru tal-2018.

1.4.2. *Il-valur miżjud tal-involviment tal-Unjoni (dan jista' jirriżulta minn fatturi differenti, eż. il-gwadann mill-koordinazzjoni, iċ-ċertezza tad-dritt, effettività akbar jew il-komplementarjetajiet). Għall-finijiet ta' dan il-punt, "il-valur miżjud tal-involviment tal-Unjoni" huwa l-valur li jirriżulta mill-intervent tal-Unjoni li jkun addizzjonali għall-valur li kieku kien jinholq mill-Istati Membri wehldhom.*

Raġunijiet għal azzjoni fil-livell Ewropew (*ex ante*)

Id-dwana tgħin tissalvagwardja l-interessi finanzjarji tal-Unjoni u tal-Istati Membri u, fir-rwol tagħha bħala l-gwardjan tal-fruntiera esterna tal-UE għall-oġġetti, tgħin tipproteġi wkoll il-pubbliku kontra t-theddid terroristiku, għas-saħħa, ambjentali u theddid ieħor. Id-dwana tapplika lista ta' aktar minn 60 leġiżlazzjoni mhux doganali relatati, fost l-oħrajn, mal-oġġetti b'użu doppju, l-armi tan-nar, il-prekursuri tad-droga, il-moviment tal-flus kontanti, id-drittijiet tal-proprjetà intellettuali, is-saħħa pubblika, is-sigurtà tal-prodotti u l-protezzjoni tal-konsumatur, il-protezzjoni tal-ħajja selvaġġa u tal-ambjent. L-awtoritajiet doganali għandhom ukoll rwol kruċjali biex jiżguraw l-integrità tal-katina tal-provvista u jipprevjenu lill-organizzazzjonijiet terroristiċi milli jcaqilqu liberament il-fondi tagħhom. Sfidi godda li jirriżultaw permezz ta' teknoloġiji (digitalizzazzjoni, konnettività, Internet tal-oġġetti, katina ta' blokk ta' tranżazzjonijiet) u mudelli kummerċjali (kummerċ elettroniku, ottimizzazzjoni tal-katina tal-provvista) li jinbidlu malajr, mezzi finanzjarji pubbliċi

¹ Kif imsemmi fl-Artikolu 58(2)(a) jew (b) tar-Regolament Finanzjarju.

mnaqqsa, volumi dejjem akbar ta' kummerċ globali u kriminalità transnazzjonali u theddid għas-sigurtà persistenti, iżidu b'mod kostanti l-pressjoni biex titjeb il-prestazzjoni tal-unjoni doganali u jitwessa' l-kamp ta' applikazzjoni tal-kompiti li għandhom jitwettqu mill-amministrazzjonijiet doganali.

Mill-2016, il-Kodiċi Doganali tal-Unjoni (KDU) huwa l-qafas doganali legali l-gdid. Il-KDU nieda proġett enormi ta' diġitalizzazzjoni fejn sal-2025 se jkun hemm 17-il sistema elettronika differenti kompletament fis-sehħ.

L-implimentazzjoni ta' dan kollu tista' tinkiseb biss permezz ta' kooperazzjoni operattiva intensa bejn l-amministrazzjonijiet doganali tal-Istati Membri, bejniethom u bejn awtoritajiet oħra, ma' partijiet kummerċjali u ma' partijiet terzi oħra. Il-programm propost, li huwa l-programm suċċessur ta' Dwana 2020, se jappoġġa lill-unjoni doganali u lill-awtoritajiet doganali permezz ta' attivitajiet amministrattivi u ta' bini tal-kapaċità fl-IT u kooperazzjoni operattiva.

Valur miżjud iġġenerat tal-Unjoni mistenni (*ex post*)

Il-biċċa l-kbira tal-baġit propost se tintefaq fuq attivitajiet li jibnu l-kapaċità fl-IT. Is-sinsla tal-kooperazzjoni doganali hija netwerk iddedikat ta' komunikazzjoni b'sigurtà għolja li jiżgura li kull amministrazzjoni nazzjonali tehtieg li tikkonnettja darba biss ma' din l-infrastruttura komuni biex tkun tista' tiskambja kwalunkwe tip ta' informazzjoni. Jekk din l-infrastruttura ma tkunx disponibbli, l-Istati Membri jkollhom jingħaqdu 27 darba mas-sistemi nazzjonali ta' kull wiehed mill-Istati Membri l-oħra.

1.4.3. Tagħlimiet meħuda minn esperjenzi simili fl-imġhoddi

Evalwazzjoni finali tal-programm Dwana 2013:

Is-sejbiet ġeneralment kienu pożittivi fir-rigward tal-kontribuzzjoni tal-programm għall-ghanijiet fil-livell ta' politika u f'termini tal-ghajnuna biex l-awtoritajiet doganali jahdmu bħala unità waħda. L-akbar kisbiet jistghu jingabru fil-qosor kif ġej:

- Titjib tas-sigurtà u tas-sikurezza, inkluża l-implimentazzjoni shiħa tas-Sistema ta' Kontroll tal-Importazzjoni u tas-Sistema tal-Ġestjoni tar-Riskju Doganali kif ukoll l-integrazzjoni tas-Sistemi tal-Operatur Ekonomiku Awtorizzat u tal-Operatur Ekonomiku.
- Faċilitazzjoni tal-kummerċ, li tippermetti lill-Unjoni Doganali ssir aktar sigura filwaqt li twettaq inqas kontrolli manwali li jnaqqsu l-fluss tal-kummerċ u jhaffu l-proċess tat-tranzitu.
- Protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-UE, minhabba l-użu ta' bażijiet tad-data centralizzati u t-tishih tal-effettività tas-sistemi tal-ġestjoni tar-riskju.

Il-kisbiet li saru matul il-perjodu taht reviżjoni ma kinux sempliċi evoluzzjoni kontinwa tax-xejriet li diġà għaddejjin. Minflok, dawn kienu sinifikanti u innovattivi (speċjalment rigward l-introduzzjoni ta' sistemi elettronici relatati mas-sigurtà u mas-sikurezza) u kienu jindikaw żviluppi kbar lejn ir-realizzazzjoni tal-ghanijiet ewlenin tal-programm.

L-evalwazzjoni identifikat każ b'saħħtu għall-valur miżjud tal-UE tal-programm, b'mod partikolari fir-rigward tar-rwol tiegħu biex jappoġġa l-implimentazzjoni tal-legiżlazzjoni tal-UE fil-livell nazzjonali. Is-sistemi elettronici ffinanzjati permezz tal-programm huma kumplementari ferm għall-inizjattivi nazzjonali u l-biċċa l-kbira huma relatati mal-implimentazzjoni ta' din il-legiżlazzjoni. Dan wassal għal tnaqqis

fil-kostijiet amministrattivi li jirriżulta mill-htieġa li kull Stat Membru jiżviluppa sistemi elettronici simili waħdu. In-networking li trawwem permezz tal-azzjonijiet kongunti tal-programm tqies ukoll bħala kruċjali għal diversi raġunijiet, inkluż sabiex tigi żgurata l-applikazzjoni konsistenti tal-leġiżlazzjoni komuni, ikomplu jinfirxu l-aħjar prattiki u tinbena l-fiduċja meħtieġa sabiex l-amministrazzjonijiet jaġixxu daqslikieku kienu amministrazzjoni waħda.

Is-sejbiet inizzjali tal-evalwazzjoni ta' nofs it-terminu tal-programm Dwana 2020 żvelaw li l-amministrazzjonijiet doganali nazzjonali ġeneralment kellhom attitudni pożittiva dwar il-punt sa fejn il-programm qed jikseb riżultati li ma kinux ikunu possibbli minn amministrazzjonijiet nazzjonali li jaġixxu għal rashom. Proporzjon għoli ta' rispondenti għall-kwestjonarji tal-evalwazzjoni sabu wkoll li l-programm huwa strumentali biex tinbena l-fiduċja u jwassal għal konverġenza mal-amministrazzjoni doganali tal-Istati Membri tal-UE u l-pajjiżi parteċipanti l-oħra (pajjiżi kandidati u kandidati potenzjali). L-intervisti juru wkoll titjib fl-effiċjenza permezz tal-ġbir ta' riżorsi, speċjalment fil-qasam tal-IT (ekonomiji ta' skala u kostijiet imnaqqsa tal-iżvilupp). Is-sejbiet jissuġġerixxu wkoll sfidi biex l-awtoritajiet nazzjonali jallinjaw il-kunsiderazzjonijiet nazzjonali mar-rekwiżiti doganali tal-UE: f'ċerti każijiet, interessi diverġenti jistgħu jaġixxu bħala ostaklu biex jiġi realizzat il-valur miżjud tal-UE u xi awtoritajiet nazzjonali esprimew ukoll frustrazzjoni meta jkollhom jaġġustaw l-ambizzjoni tagħhom għal dik ta' amministrazzjonijiet doganali nazzjonali inqas avvanzati.

1.4.4. *Kompatibbiltà u sinerġija possibbli ma' strumenti xierqa oħra*

Il-programm huwa marbut mill-qrib tal-Istrument għat-Tagħmir tal-Kontroll Doganali li se jappoġġa x-xiri, il-manutenzjoni u l-aġġornament tat-tagħmir eliġibbli.

Barra minn hekk, huwa għandu konnessjonijiet mal-attivitajiet imwettqa mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) fir-rigward tal-ġlieda kontra l-frodi għall-protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni skont l-Artikolu 325 tat-TFUE.

Barra minn dan, jeżistu sinerġiji sinifikanti mal-programm Fiscali li jappoġġa l-kooperazzjoni fil-qasam tat-tassazzjoni. Fil-qasam tal-IT, hemm stagħnar reċiproku u finanzjament kongunt ta' komponenti komuni tal-IT bħan-Netwerk Komuni ta' Kommunikazzjoni. Hemm approċċi ta' ġestjoni tal-IT identiċi u mekkaniżmi ta' appoġġ orizzontali komuni fis-seħh. Jintuża l-istess tip ta' azzjonijiet kongunti u jiġi segwit approċċ simili għall-bini u għat-taħriġ tal-kapaċità umana. Il-ġestjoni tal-programm, f'termini tal-proposta, il-ġestjoni, il-ġestjoni tal-azzjoni, l-atti ta' implimentazzjoni, u l-monitoraġġ tal-prestazzjoni hija simplifikata għalkollox.

1.5. Durata u impatt finanzjarju

X durata limitata

- X fis-seħħ bejn l-1 ta' Jannar 2021 u l-31 ta' Diċembru 2027
- X L-impatt finanzjarju mill-2021 sal-2027 għall-appropriazzjonijiet ta' impenn u mill-2021 sal-2030 għall-appropriazzjonijiet ta' pagamenti.

☐ **durata illimitata**

- Implimentazzjoni b'perjodu ta' tnedija minn SSSS sa SSSS,
- segwita b'operazzjoni fuq skala shiha.

1.6. Mod(i) ta' ġestjoni ppjanat(i)²

X Ġestjoni diretta mill-Kummissjoni

- X mid-dipartimenti tagħha, inkluż mill-persunal tagħha fid-delegazzjonijiet tal-Unjoni;

- ☐ mill-aġenziji eżekuttivi

☐ **Ġestjoni kondiviza** mal-Istati Membri

☐ **Ġestjoni indiretta** billi jiġu fdati kompiti ta' implimentazzjoni baġitarja:

- ☐ lill-pajjiżi terzi jew lill-korpi nnominati minnhom;
- ☐ lill-organizzazzjonijiet internazzjonali u lill-aġenziji tagħhom (iridu jiġu speċifikati);
- ☐ lill-BEI u lill-Fond Ewropew tal-Investment;
- ☐ lill-korpi li jissemmew fl-Artikoli 70 u 71 tar-Regolament Finanzjarju;
- ☐ lill-korpi tal-liġi pubblika;
- ☐ lill-korpi rregolati mil-liġi privata b'missjoni ta' servizz pubbliku sakemm dawn jipprovdu garanziji finanzjarji adegwati;
- ☐ lill-korpi rregolati mil-liġi privata ta' Stat Membru li jkunu fdati bl-implimentazzjoni ta' shubija pubblika privata u li jipprovdu garanziji finanzjarji adegwati;
- ☐ lill-persuni fdati bl-implimentazzjoni ta' azzjonijiet speċifiċi fil-PESK skont it-Titolu V tat-TUE, u identifikati fl-att bażiku rilevanti.
- *Jekk jiġi indikat iżjed minn mod ta' ġestjoni wiehed, jekk jogħġbok ipprova d-dettalji fit-taqsima "Kummenti".*

Kummenti

--

² Dettalji tal-modi ta' ġestjoni u r-referenzi għar-Regolament Finanzjarju jistgħu jinsabu fuq is-sit BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/MT/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. MIZURI TA' ĠESTJONI

2.1. Regoli ta' monitoraġġ u ta' rapportar

Speċifika l-frekwenza u l-kundizzjonijiet.

L-impatt tal-programm Dwana propost se jiġi vvalutat b'evalwazzjonijiet interim u finali, kif ukoll bil-monitoraġġ fuq bażi kontinwa ta' sett ta' indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni ta' livell għoli.

Ir-rizultati u l-outputs tal-programm se jkunu soġġetti għal valutazzjoni regolari permezz ta' sistema komprensiva ta' monitoraġġ, ibbażata fuq indikaturi definiti biex tiġi stabbilita r-responsabbiltà għall-ġhoti tal-valur għall-flus. Id-data għall-kejl tal-prestazzjoni se tinkiseb minn għodod differenti tal-ġbir tad-data, inklużi formoli ta' segwitu tal-azzjonijiet, formoli għall-valutazzjoni ta' avvenimenti u sħarriġ regolari tal-uffiċjali doganali.

Peress li l-programm għandu rwol ta' appoġġ, li jgħin lill-amministrazzjonijiet tal-pajjiżi partecipanti jaqsmu l-informazzjoni bejniethom u li jixpruna l-kapaċità tagħhom, is-sistema ta' monitoraġġ tiffoka fuq is-segwitu tal-progress tal-attivitajiet tal-programm f'termini tal-indikaturi fil-livelli tal-outputs. Kull meta jkun possibbli, hija ssegwi wkoll indikaturi f'oqsma marbuta mal-għanijiet ta' livell għoli tal-programm.

Il-Kummissjoni, fuq bażi annwali, se tohroġ rapport dwar il-progress tal-programm li jkun fih sommarju tal-prestazzjoni lejn l-għanijiet tal-programm u l-indikaturi tal-output u tar-rizultati relatati.

2.2. Sistema/i ta' ġestjoni u ta' kontroll

2.2.1. *Ġustifikazzjoni tal-mod(i) ta' ġestjoni, tal-mekkaniżmu/i għall-implimentazzjoni tal-finanzjament, tal-modalitajiet ta' pagament u tal-istrategija ta' kontroll proposti*

Il-programm se jiġi implimentat fil-modalità ta' ġestjoni diretta minhabba n-natura tal-attivitajiet tal-programm, l-enfasi tiegħu fuq l-amministrazzjonijiet doganali bħala benefiċjarji u l-kompetenza esklużiva tal-UE għall-unjoni doganali, li jipprevedi l-allokazzjoni aktar effiċjenti tar-rizorsi finanzjarji u l-akbar impatt possibbli. Fil-fatt huwa joffri kemm flessibbiltà kif ukoll setgħa ta' tmexxija lill-Kummissjoni biex, permezz tad-deċiżjoni tagħha dwar il-finanzjament, talloka annwalment il-fondi xierqa skont il-prioritajiet miftiehma mal-Istati Membri permezz tal-komitologija, inklużi l-htigijiet emergenti. B'mod konkret, is-servizzi tal-Kummissjoni jridu jirrevedu u jaċċettaw kull azzjoni fid-dawl ta': l-għanijiet u l-kundizzjonijiet inkorporati fir-regolament; il-programm ta' hídma annwali adottat; u l-kriterji ta' eliġibbiltà li jinsabu fid-deċiżjoni ta' finanzjament/fil-ftehimiet tal-ġhotja.

L-implimentazzjoni se ssir l-aktar permezz tal-akkwist pubbliku u, fuq skala inqas, permezz ta' ftehimiet ta' ġhotja stabbiliti mal-Amministrazzjonijiet Nazzjonali.

Għall-akkwist pubbliku, il-modalitajiet ta' pagament huma allinjati bis-sħiħ mal-istandards korporattivi (l-ebda prefinanzjament; il-pagamenti kollha huma marbutin mal-aċċettazzjoni ta' riżultati predefiniti).

Għall-ġhotjiet huwa previst prefinanzjament sa 90 %. Il-pagamenti/l-irkupri finali għall-ġhotjiet isiru abbażi ta' rapporti finanzjarji flimkien ma' awditi ex post fuq il-post.

Is-sistema ta' kontroll għall-akkwist pubbliku hija bbażata fuq verifika *ex ante* bir-reqqa ta' 100 % tat-tranzazzjonijiet kollha, u b'hekk teskludi xi żball fil-ħin tal-pagament.

Għall-ghotjiet, l-istrategija ta' kontroll għandha approċċ doppju:

(1) ir-rapporti finanzjarji tal-Amministrazzjonijiet Nazzjonali jinghalqu wara analiżi ta' malajr mhux fuq il-post segwita mill-ordni finali ta' pagament/ta' rkupru (u b'hekk jitnaqqas id-dewmien fil-pagamenti). Dawn l-ordnijiet ta' pagament/ta' rkupru jibqgħu jiġu verifikati bil-kontrolli *ex ante* tas-soltu inkorporati fiċ-ċirkwiti finanzjarji (verifika *ex ante* ta' 100 % tat-tranzazzjonijiet).

(2) il-kontrolli ta' hawn fuq jiġu sostnuti b'awditu *ex post* fuq il-post fl-Istati Membri. Id-DĠ TAXUD jimmira li jwettaq missjonijiet ta' awditi fuq il-post fi tlieta sa hames Stati Membri kull sena bil-ħsieb li jkopri l-maġġoranza tal-pajjiżi partecipanti qabel tmiem il-perjodu tal-programm.

2.2.2. *Informazzjoni dwar ir-riskji identifikati u s-sistema/i ta' kontroll intern stabbilita/i għall-mitigazzjoni tagħhom*

Ir-riskji assoċjati mat-tranzazzjonijiet finanzjarji li jimplimentaw il-programm huma limitati.

(1) Għall-akkwist pubbliku, il-biċċa l-kbira tat-tranzazzjonijiet (marbutin l-aktar mal-iżvilupp u l-operat tas-sistemi tal-IT) jiġu implimentati bl-użu ta' kuntratti qafas eżistenti u/jew permezz ta' kodelegazzjoni lil servizzi oħra tal-Kummissjoni.

Is-sistema ġenerali ta' kontroll intern fis-sehħ fid-DĠ TAXUD (ibbażata fuq verifika *ex ante* bir-reqqa ta' 100 % tat-tranzazzjonijiet relatati), ippermettiet li r-rati ta' żball fil-programm preċedenti jinżammu ferm inqas mil-livell limitu ta' materjalità (jiġifieri fil-livell stmat ta' 0.5 %). Din is-sistema ta' kontroll se tkompli tintuża u tiġi applikata għat-tranzazzjonijiet kollha taht il-programm il-ġdid biex ikunu żgurati rati ta' żball ferm inqas mil-livell limitu ta' materjalità.

(2) Għall-ghotjiet, it-tranzazzjonijiet għandhom ugwalment livell baxx ta' riskju, partikolarment minħabba li:

- il-benefiċjarji huma amministrazzjonijiet doganali tal-Istati Membri, ta' pajjiżi kandidati u ta' kandidati potenzjali – f'dan il-każ ma jsirux sejhiet għal proposti;
- l-ispiża hija marbuta l-aktar ma' bosta azzjonijiet b'ammonti relattivament żgħar involuti għal kull azzjoni (prinċipalment rimborzi tal-infiq tal-ivvjagġar u tas-sussistenza);
- l-użu obbligatorju ta' ART2 (is-sistema tal-IT għall-monitoraġġ tal-infiq) għar-reġistrazzjoni tal-azzjonijiet u għall-kompilazzjoni ta' rapporti finanzjarji - din is-sistema tinkorpora ċerti kontrolli;
- il-proġetti u l-azzjonijiet kollha taht il-programm huma approvati *ex ante* mid-DĠ TAXUD, il-kontrolli relatati mal-fażijiet tal-għażla u tal-ghoti tal-kuntratti jiżguraw il-legalità u r-regolarità tal-impenji tal-ghotjiet;
- l-analiżi tal-aktar żbalji komuni identifikati matul il-verifiki *ex post* jew l-awditi *ex post* fuq il-post tal-passat, tikkonferma li t-tranzazzjonijiet finanzjarji relatati għandhom riskju baxx.

Taht il-programm preċedenti, ir-rata ta' żball għall-parti implimentata permezz ta' għotjiet ukoll kienet konsistentement taht il-livell limitu ta' materjalità (jiġifieri madwar 1 %). Din is-sistema ta' kontroll se tkompli tiġi applikata biex hekk tiżgura rati ta' żball ferm inqas mil-livell limitu ta' materjalità.

2.2.3. *Stima u ġustifikazzjoni tal-kosteffettività tal-kontrolli (proporzjon tal-“kostijiet tal-kontrolli ÷ il-valur tal-fondi relatati ġestiti”), u valutazzjoni tal-livelli mistennija tar-riskju ta' żball (mal-pagament u fl-gheluq)*

Il-kost totali annwali tal-kontrolli taht il-programm preċedenti kien konsistentement madwar 1.5 % (il-kost tal-kontrolli kollha (akkwist pubbliku u għotjiet) diviż bil-pagamenti li saru matul is-sena) u jitqies kosteffettiv.

Ir-riskju ta' żball, kif ġie indikat hawn fuq, huwa limitat meta titqies in-natura tat-tranzazzjonijiet finanzjarji relatati u l-metodu ta' implimentazzjoni tagħhom. Barra minn hekk, is-sistema ta' kontroll intern globali, ibbażata fuq verifiki ex ante bir-reqqa, timmira li telimina l-iżbalji potenzjali kollha qabel il-pagament/l-gheluq.

Il-kontrolli ex post fuq il-post għall-għotjiet jissoktaw inaqqsu r-riskju potenzjali ta' żball mal-pagament/fl-gheluq minhabba l-effett qawwi ta' deterrent li għandhom.

L-istrategija ta' kontroll applikata taht il-programm preċedenti nstabet li hi effettiva u effiċjenti u l-kost tal-kontroll deher li huwa limitat.

Meta jitqies li se jintużaw l-istess sistemi ta' kontroll għall-programm il-ġdid, il-kost antiċipat tal-kontrolli u l-livell mistenni ta' riskju ta' żball mal-pagament/fl-gheluq taht il-programm il-ġdid se jkunu simili.

2.3. **Miżuri għall-prevenzjoni ta' frodi u ta' irregolaritajiet**

Speċifika l-miżuri ta' prevenzjoni u ta' protezzjoni eżistenti jew previsti, eż. mill-Istrategija Kontra l-Frodi.

L-istrategija kontra l-frodi (AFS) tad-DĠ TAXUD tiffoka fuq l-iżvilupp ta' kultura b'saħħitha kontra l-frodi fid-DĠ permezz ta' attivitajiet li joħolqu sensibilizzazzjoni dwar ir-riskji potenzjali tal-frodi u dwar l-imġiba etika fost il-persunal tad-DĠ TAXUD. Barra minn hekk, l-istrategija tindirizza kooperazzjoni attiva mal-OLAF u l-integrazzjoni ta' aspetti tal-frodi fiċ-ċiklu tal-ipprogrammar u l-ippjanar strategiku (SPP) tad-DĠ.

Meta jitqies li l-programm se jiġi implimentat (l-aktar) permezz tal-akkwist pubbliku, l-għan 3 tal-AFS tad-DĠ TAXUD (jiġifieri, “Il-ħolqien ta' sensibilizzazzjoni dwar il-possibiltà ta' kunflitt ta' interess fir-relazzjonijiet ma' partijiet ikkonċernati esterni bħalma huma lobbyists, offerenti u kuntratturi”) b'enfasi fuq 1) iż-żamma ta' registru tal-kuntatti mal-lobbyists, 2) il-ġestjoni ċentralizzata tal-proċeduri tal-akkwist pubbliku u tal-kuntatti mal-offerenti, 3) it-taħriġ dedikat dwar il-kuntatti mal-lobbyists, se jkun partikolarment applikabbli għall-implimentazzjoni tal-programm. Il-konsultazzjoni obbligatorja mas-Sistema ta' Identifikazzjoni Bikrija u ta' Esklużjoni qabel ma jingħataw il-kuntratti (u kwalunkwe tranzazzjoni finanzjarja) se tinkludi wkoll kwalunkwe frodi jew irregolarità potenzjali.

3. IMPATT FINANZJARJU STMAT TAL-PROPOSTA/TAL-INIZJATTIVA

3.1. Intestatura tal-qafas finanzjarju pluriennali u l-linji baġitarji ġodda tan-nefqa proposti

Intestatura tal-qafas finanzjarju pluriennali	Linja baġitarja	Tip ta' nefqa	Kontribuzzjoni			
	Numru	Diff./Mhux diff ¹ .	minghand il-pajjiżi tal-EFTA ²	minghand il-pajjiżi kandidati ³	minghand pajjiżi terzi	skont it-tifsira tal-Artikolu [21(2)(b)] tar-Regolament Finanzjarju
1	03.01 Suq Uniku – Linja amministrattiva 03.05 Suq Uniku – Kooperazzjoni fil-qasam tad-dwana (DWANA)	Diff.	LE	IVA	IVA	LE

¹ Diff. = Appropriazzjonijiet differenzjati / Mhux diff. = Appropriazzjonijiet mhux differenzjati.

² L-EFTA: Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Hieles.

³ Pajjiżi kandidati u, meta applikabbli, pajjiżi kandidati potenzjali mill-Balkani tal-Punent.

3.2. Impatt stmat fuq in-nefqa

3.2.1. Sommarju tal-impatt stmat fuq in-nefqa

EUR miljun (aġġustati ¹ fuq għal tliet pozizzjonijiet deċimali)

Intestatura tal-qafas finanzjarju pluriennali	1	Suq Uniku, Innovazzjoni u Digitali
--	----------	------------------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Wara l-2027	TOTAL
Appropriazzjonijiet operazzjonali (maqsuma skont il-linji baġitarji elenkati taħt 3.1)	Impenji	(1)	126.587	130.144	132.753	135.414	138.129	140.897	143.976		947.900
	Pagamenti	(2)	30.975	94.322	117.123	122.203	124.928	127.061	129.462	201.826	947.900
Appropriazzjonijiet ta' natura amministrattiva ffinanzjati mill-pakkett tal-programm ¹	Impenji = Pagamenti	(3)	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300		2.100
TOTAL tal-appropriazzjonijiet għall-pakkett tal-programm	Impenji	=1+3	126.887	130.444	133.053	135.714	138.429	141.197	144.276		950.000
	Pagamenti	=2+3	31.275	94.622	117.423	122.503	125.228	127.361	129.762	201.826	950.000

¹ Assistenza teknika u/jew amministrattiva u nefqa li jappoġġaw l-implimentazzjoni ta' programmi u/jew ta' azzjonijiet tal-UE (li qabel kienu l-linji "BA"), riċerka indiretta u riċerka diretta.

Intestatura tal-qafas finanzjarju pluriennali	7	“Nefqa amministrattiva”
--	----------	-------------------------

EUR miljun (aġġustati 'l fuq għal tliet pożizzjonijiet deċimali)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Wara l-2027	TOTAL
Rizorsi umani		16.864	16.864	16.864	16.864	16.864	16.864	16.864		118.048
Nefqa amministrattiva ohra		0.686	0.686	0.686	0.686	0.686	0.686	0.686		4.802
TOTAL tal-appropriazzjonijiet taht l-INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali	(Total ta' impenji = Total ta' pagamenti)	17.550	17.550	17.550	17.550	17.550	17.550	17.550		122.850

EUR miljun (aġġustati 'l fuq għal tliet pożizzjonijiet deċimali)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Wara l-2027	TOTAL
TOTAL tal-appropriazzjonijiet fl-INTESTATURI kollha tal-qafas finanzjarju pluriennali	Impenji	144.437	147.994	150.603	153.264	155.979	158.747	161.826		1072.850
	Pagamenti	48.825	112.172	134.973	140.053	142.778	144.911	147.312	201.826	1072.850

3.2.2. Sommarju tal-impatt stmat fuq l-appropriazzjonijiet ta' natura amministrattiva

- ☐ Il-proposta/l-inizjattiva ma tehtiegħ l-użu ta' appropriazzjonijiet ta' natura amministrattiva
- ☒ Il-proposta/l-inizjattiva tehtiegħ l-użu ta' appropriazzjonijiet ta' natura amministrattiva, kif spjegat hawn taht:

EUR miljun (aġġustati ¹ l fuq għal tliet pożizzjonijiet deċimali)

Snin	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAL
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------

INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali								
Rizorsi umani	16.864	16.864	16.864	16.864	16.864	16.864	16.864	118.048
Nefqa amministrattiva ohra	0.686	0.686	0.686	0.686	0.686	0.686	0.686	4.802
Subtotal tal- INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali	17.550	17.550	17.550	17.550	17.550	17.550	17.550	122.850

Barra mill- INTESTATURA 7¹ tal-qafas finanzjarju pluriennali								
Rizorsi umani								
Nefqa ohra ta' natura amministrattiva	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	2.100
Subtotal barra mill- INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	2.100

TOTAL	17.850	17.850	17.850	17.850	17.850	17.850	17.850	124.950
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

L-appropriazzjonijiet mehtieġa għar-rizorsi umani u għal nefqa ohra ta' natura amministrattiva se jiġu koperti mill-appropriazzjonijiet tad-DĠ li diġà jkunu assenjati għall-ġestjoni tal-azzjoni u/jew li diġà jkunu ġew riassenjati fid-DĠ, flimkien, jekk ikun mehtieġ, ma' kwalunkwe allokkazzjoni addizzjonali li tista' tinghata lid-DĠ tal-ġestjoni taht il-proċedura annwali ta' allokkazzjoni u fid-dawl tal-limitazzjonijiet baġitarji.

¹ Assistenza teknika u/jew amministrattiva u nefqa li jappoġġaw l-implimentazzjoni ta' programmi u/jew ta' azzjonijiet tal-UE (li qabel kienu l-linji "BA"), riċerka indiretta u riċerka diretta.

3.2.2.1. Rekwiżiti stmati ta' riżorsi umani

- ☐ Il-proposta/l-inizjattiva ma teħtiegħ l-użu ta' riżorsi umani.
- ☒ Il-proposta/inizjattiva teħtiegħ l-użu ta' riżorsi umani, kif spjegat hawn taħt:

L-istima trid tiġi espressa f'unitajiet ekwivalenti għal full-time

Snin	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Pożizzjonijiet fil-pjan ta' stabbiliment (uffiċjali u aġenti temporanji)							
Kwartieri Ġenerali u Uffiċċji ta' Rappreżentanza tal-Kummissjoni	108	108	108	108	108	108	108
Delegazzjonijiet							
Riċerka							
• Persunal estern (f'unità Ekwivalenti għall-Full-Time: FTE) - AC, AL, END, INT u JED ¹							
Intestatura 7							
Iffinanzjati mill-INTESTATURA 7 tal-qafas finanzjarju pluriennali	- fil-Kwartieri Ġenerali	18	18	18	18	18	18
	- fid-Delegazzjonijiet						
Iffinanzjati mill-pakkett tal-programm ²	- fil-Kwartieri Ġenerali						
	- fid-Delegazzjonijiet						
Riċerka							
Ohrajn (speċifika)							
TOTAL							

Ir-riżorsi umani meħtieġa se jiġu koperti mill-persunal tad-DĠ li diġà jkun assenjat għall-ġestjoni tal-azzjoni u/jew li diġà jkun gie riassegnat fid-DĠ, flimkien, jekk ikun meħtieġ, ma' kwalunkwe allokkazzjoni addizzjonali li tista' tingħata lid-DĠ tal-ġestjoni taħt il-proċedura annwali ta' allokkazzjoni u fid-dawl tal-limiti baġitarji.

Deskrizzjoni tal-kompliti li jridu jitwettqu:

Uffiċjali u aġenti temporanji	Iċ-ċifri jinkludu kemm il-persunal li jahdem fuq il-ġestjoni u l-implimentazzjoni diretta tal-programm kif ukoll il-persunal li jahdem fuq oqsma ta' politika appoġġati/iffinanzjati mill-programm.
Persunal estern	Iċ-ċifri jinkludu kemm il-persunal li jahdem fuq il-ġestjoni u l-implimentazzjoni diretta tal-programm kif ukoll il-persunal li jahdem fuq oqsma ta' politika appoġġati/iffinanzjati mill-programm.

¹ AC = Agenti Kuntrattwali; AL = Persunal Lokali; END = Espert Nazzjonali Sekondar; INT= Persunal tal-aġenzija; JPD = Esperti Subordinati fid-Delegazzjonijiet.

² Sottolimitu għall-persunal estern kopert minn approprjazzjonijiet operazzjonali (li qabel kienu l-linji "BA").

3.2.3. Kontribuzzjonijiet ta' partijiet terzi

Il-proposta/l-inizjattiva:

- ☒ ma tippredix il-kofinanzjament minn partijiet terzi
- ☐ tippredix il-kofinanzjament minn partijiet terzi u li qed jiġi stmat hawn taht:

Approprijazzjonijiet f'EUR miljun (aġġustati ¹ fuq għal tliet pozizzjonijiet deċimali)

Snin	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAL
Speċifika l-korp ta' kofinanzjament								
TOTAL tal-appropriazzjonijiet kofinanzjati								

3.3. Impatt stmat fuq id-dhul

- ☐ Il-proposta/l-inizjattiva ma għandha l-ebda impatt finanzjarju fuq id-dhul.
- ☒ Il-proposta/l-inizjattiva għandha l-impatt finanzjarju li ġej:

☒ fuq ir-riżorsi proprji

☐ fuq dhul ieħor

jekk jogħġbok indika, jekk id-dhul huwa assenjat għal-linji tan-nefqa ☐

EUR miljun (aġġustati ¹ fuq għal tliet pozizzjonijiet deċimali)

Linja baġitarja tad-dhul:	Impatt tal-proposta/tal-inizjattiva ¹						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artikolu							

Għal dhul assenjat, speċifika l-linja/i baġitarja/i tan-nefqa affettwata/i.

Rimarki ohra (eż. metodu/formula użati għall-kalkolu tal-impatt fuq id-dhul jew kwalunkwe informazzjoni ohra).

L-impatt tal-programm jista' jaffettwa indirettament id-dhul tal-UE billi l-proċeduri doganali aħjar u aktar effiċjenti mistennija li jwasslu biex, fost l-oħrajn, jingabru aktar dazji doganali u VAT fuq l-importazzjonijiet. Madanakollu dan l-effett mhux kwantifikabbli.

¹ Fir-rigward tar-riżorsi proprji tradizzjonali (id-dazji doganali, l-imposti fuq iz-zokkor), l-ammonti indikati jridu jkunu ammonti netti, jiġifieri ammonti grossi wara t-tnaqqis tal-kostijiet tal-ġbir.